ĢENERĀLADVOKĀTES VERICAS TRSTENJAKAS [*VERICA TRSTENJAK*] SECINĀJUMI,
sniegti 2010. gada 24. martā[1]

Satura rādītājs

I — Ievads ..... I - 10913

II — Atbilstošās tiesību normas ..... I - 10914

A — Kopienu tiesības ..... I - 10914

B — Valsts tiesības ..... I - 10916

III — Fakti, pamata prāva un prejudiciālie jautājumi ..... I - 10917

IV — Tiesvedība Tiesā ..... I - 10918

V — Galvenie lietas dalībnieču argumenti ..... I - 10919

A — Par pirmo prejudiciālo jautājumu ..... I - 10919

B — Par otro prejudiciālo jautājumu ..... I - 10921

VI — Juridiskais pamatojums ..... I - 10922

A — Ievada apsvērumi ..... I - 10922

B — Par pirmo prejudiciālo jautājumu ..... I - 10923

1) Jēdziens "komercprakse" Direktīvas 2005/29 2. panta d) punktā ..... I - 10924

2) Direktīvas 2005/29 piemērojamība personām ..... I - 10924

a) Ar Direktīvu 2005/29 aptvertā joma ..... I - 10925

1 — Oriģinālvaloda — vācu.

b) *UWG* 9.a panta 1. punkta 1) apakšpunkta aizsardzības apjoms ..... I - 10928

i) Atsevišķo aizsargājamo tiesību dažādais nozīmīgums ..... I - 10928

ii) Atbilstošo valsts tiesību normu un judikatūras vērtējums ..... I - 10930

c) Secinājums ..... I - 10932

3) Abu reglamentējošo tiesību aktu normatīvās struktūras vērtējums ..... I - 10932

a) Direktīvas 2005/29 tiesiskais regulējums ..... I - 10932

i) Pilnīga un maksimāla valsts tiesību normu saskaņošana kā regulatīvais mērķis ..... I - 10933

ii) Direktīvas 2005/29 normatīvā struktūra ..... I - 10934

b) *UWG* tiesiskais regulējums ..... I - 10935

i) *UWG* 9.a panta 1. punkta 1) apakšpunkta aizlieguma normatīvās struktūras atspoguļojums ..... I - 10936

4) Strīdus tiesiskā regulējuma saderība ar Direktīvu 2005/29 ..... I - 10937

a) Pozitīvās valsts tiesības ..... I - 10937

i) Tiesiskā regulējuma sistēmas izmainīšana ..... I - 10937

ii) *UWG* 9.a panta 2. punkta izņēmuma tiesiskā regulējuma nepietiekamība ..... I - 10938

iii) Starpsecinājums ..... I - 10939

b) Iespēja veikt interpretāciju, kas ir saderīga ar direktīvu ..... I - 10940

i) Pārbaude, ņemot vērā direktīvas normas ..... I - 10941

— Direktīvas 2005/29 5. panta 4. un 5. punkts ..... I - 10941

— Direktīvas 2005/29 5. panta 2. punkts ..... I - 10943

c) Secinājums ..... I - 10950

5) Secinājumi ..... I - 10953

C — Par otro prejudiciālo jautājumu ..... I - 10954

VII — Secinājumi ..... I - 10956

I — Ievads

1. Šajā prejudiciāla nolēmuma tiesvedībā atbilstoši EKL 234. pantam [2] Austrijas *Oberste Gerichtshof* [Augstākā tiesa] (turpmāk tekstā — "iesniedzējtiesa") iesniedz Tiesai divus prejudiciālus jautājumus Direktīvas 2005/29/EK par negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū [3] (turpmāk tekstā — "Direktīva 2005/29") interpretācijai. Būtībā runa ir par tāda valsts tiesiskā regulējuma saderību ar Kopienu tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru periodisko laikrakstu bezmaksas priekšrocību pieteikšana, piedāvāšana un nodrošināšana, kā arī citu preču un pakalpojumu bezmaksas priekšrocību pieteikšana ir aizliegta, turklāt katrā atsevišķā gadījumā nav jāpārbauda šīs komercprakses maldinošais raksturs.

2 — Saskaņā ar Lisabonas līgumu, ar ko groza Līgumu par Eiropas Savienību un Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu, kas parakstīts Lisabonā 2007. gada 13. decembrī (OV C 306, 1. lpp.), prejudiciāla nolēmuma tiesvedība tagad ir reglamentēta Līguma par Eiropas Savienības darbību 267. pantā.

3 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 11. maijs Direktīva 2005/29/EK, kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem un ar ko groza Padomes Direktīvu 84/450/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/7/EK, 98/27/EK un 2002/65/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 2006/2004 ("Negodīgas komercprakses direktīva") (OV L 149, 12. lpp.).

2. Lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu tiek izskatīta *Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag GmbH & Co. KG* (turpmāk tekstā — "prasītāja pamata prāvā") prasība par [darbības] izbeigšanu, kas vērsta pret "*Österreich*"*-Zeitungsverlag GmbH* (turpmāk tekstā — "atbildētāja pamata prāvā") sakarā ar saskaņā ar valsts tiesībām principā nepieļaujamu pret konkurenci vērstu balvu konkursa veidā izmantošanu.

II — Atbilstošās tiesību normas

A — *Kopienu tiesības*

4. Direktīvas 2005/29 1. panta redakcija ir šāda:

"Šīs direktīvas mērķis ir dot ieguldījumu iekšējā tirgus pareizā darbībā un sasniegt augsta līmeņa patērētāju tiesību aizsardzību, tuvinot dalībvalstu normatīvos un administratīvos aktus, kas attiecas uz negodīgu komercpraksi, kura rada kaitējumu patērētāju ekonomiskajām [saimnieciskajām] interesēm."

3. Pēc apvienotajām lietām C-261/07 (*VTB-VAB*) un C-299/07 (*Galatea*) [4], kā arī lietas C-304/08 (*Plus Warenhandelsgesellschaft*) [5] šī jau ir trešā lieta, kurā tiek lūgts prejudiciāls nolēmums, kurā valsts tiesas uzdod Tiesai jautājumu par dalībvalstu saistīto piedāvājumu aizliegumu saderību ar Direktīvu 2005/29. Viens no galvenajiem jautājumiem, kurš izskatāmajā lietā ir atšķirīgs no līdzšinējām lietām un kādēļ tā ir tiesiski rūpīgi jāpārbauda, ir tas, vai šādas saderības pārbaude ir iespējama arī tad, ja attiecīgā valsts tiesiskā regulējuma mērķis ir gan plašsaziņas līdzekļu daudzveidības, gan konkurentu aizsardzība.

5. Direktīvas 2005/29 2. pantā ir paredzēts:

"Šajā direktīvā:

[..]

d) "uzņēmēja komercprakse attiecībā pret patērētājiem" (turpmāk — arī "komercprakse") ir jebkura tirgotāja veikta darbība, noklusējums, uzvedība vai

4 — 2009. gada 23. aprīļa spriedums apvienotajās lietās C-261/07 un C-299/07 (Krājums, I-2949. lpp.).

5 — 2010. gada 14. janvāra spriedums lietā C-304/08 (Krājums, I-217. lpp.).

apgalvojums, komerciāls paziņojums, tostarp reklāma un tirgdarbība, kas ir tieši saistīta ar produkta popularizēšanu, pārdošanu vai piegādi patērētājiem;

[..]."

6. Direktīvas 3. panta 1. punktā ir paredzēts:

"Šī direktīva attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi attiecībā pret patērētājiem, kā izklāstīts 5. pantā, pirms komercdarījuma, kas attiecas uz kādu produktu, pēc tā un tā laikā."

7. Direktīvas 4. panta redakcija ir šāda:

"Dalībvalstis neierobežo nedz pakalpojumu sniegšanas brīvību, nedz brīvu preču apriti tādu iemeslu dēļ, kas ir šīs direktīvas tuvinātajā jomā."

8. Direktīvas 5. pantā, kura virsraksts ir "Negodīgas komercprakses aizliegums", ir noteikts:

"1. Negodīga komercprakse ir aizliegta.

2. Komercprakse ir negodīga, ja:

a) tā ir pretrunā profesionālās rūpības prasībām

un

b) tā attiecībā uz produktu būtiski kropļo vai var būtiski kropļot tā vidusmēra patērētāja saimniecisko rīcību, kuru produkts sasniedz vai kuram tas adresēts, vai vidusmēra grupas pārstāvja saimniecisko rīcību attiecībā uz produktu, ja komercprakse ir vērsta uz īpašu patērētāju grupu.

3. Tādu komercpraksi, kas var būtiski kropļot tikai precīzi nosakāmas patērētāju grupas saimniecisko rīcību, kuri garīgu vai fizisku traucējumu, vecuma vai lētticības dēļ ir īpaši neaizsargāti pret tādu praksi vai attiecīgo

produktu, tādējādi, ka varētu saprātīgi paredzēt, ka tirgotājam tas būtu bijis jāprognozē, vērtē no tādas grupas vidusmēra pārstāvja viedokļa. Tas neskar parasto un likumīgo reklāmas praksi lietot pārspīlētus izteicienus vai izteicienus, ko nav paredzēts uztvert burtiski.

9. Periodisko laikrakstu bezmaksas priekšrocību pieteikšana, piedāvāšana un nodrošināšana direktīvas I pielikumā nav minēta kā komercprakses veids, kas jebkādos apstākļos uzskatāms par negodīgu.

4. Jo īpaši komercprakse ir negodīga, ja:

a) tā maldina, kā izklāstīts 6. un 7. pantā,

vai

b) tā ir agresīva, kā izklāstīts 8. un 9. pantā.

5. Šīs direktīvas I pielikumā dotajā sarakstā ietverti komercprakses veidi, kas visos apstākļos uzskatāmi par negodīgiem. To pašu vienotu sarakstu piemēro visās dalībvalstīs, un to var grozīt tikai ar šīs direktīvas pārskatīšanu."

B — *Valsts tiesības*

10. Austrijas *Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb* [Likuma par cīņu pret negodīgu konkurenci] ([turpmāk tekstā —] "*UWG*")[6] 9.a panta 1. punkta redakcija ir šāda:

"[Pret personu], kura komercpraksē konkurences nolūkos

1) publiskajos paziņojumos vai citās publikācijās, kuras ir paredzētas plašākai sabiedrības daļai, paziņo, ka [šī persona] patērētājiem papildus precēm vai pakalpojumiem nodrošina bezmaksas priekšrocības (balvas) vai ka tā patērētājiem papildus periodiskajiem laikrakstiem piedāvā, paziņo vai nodrošina bezmaksas priekšrocības (balvas), vai

6 — *Bundesgesetz gegen den unlauteren Wettbewerb 1984 — UWG*, *BGBl.* Nr. 448, kurš grozīts ar 2007. gada 13. novembra likumu, BGBl. I, Nr. 79/2007.

2) uzņēmumiem papildus precēm vai pakalpojumiem piedāvā, paziņo vai nodrošina bezmaksas priekšrocības (balvas), var tikt izmantotas [tiesības] aizliegt [to darīt] vai prasīt no tās zaudējumu atlīdzību. Tas ir spēkā arī tad, ja priekšrocības bezmaksas raksturs ir paslēpts preču vai pakalpojumu kopējā cenā, balvas fiktīvā cenā vai citādā veidā."

III — Fakti, pamata prāva un prejudiciālie jautājumi

11. Atbilstoši iesniedzējtiesas norādītajam tai ir jāizskata tāds strīds starp diviem konkurentiem Austrijas dienas laikrakstu tirgū, kurš saistīts ar to, ka atbildētāja pamata prāvā savā laikrakstā paziņoja par "Gada futbolista" vēlēšanām. Trekniem burtiem iespiestā raksta ievadā bija teikts: "Ir vērts piedalīties, laimestā — vakariņas ar lielo futbolista vēlēšanu uzvarētāju". Pa kreisi no raksta atradās "vēlēšanu kupons" ar uzrakstu "Izgriezt un nosūtīt". Labajā pusē bija norādīta iespēja vēlēt internetā. Līdzīgi raksti tika publicēti arī nākamās deviņas dienas.

12. Pēc prasītājas prasības pirmās instances tiesa nolēma, ka šī paziņošana ir nepieļaujama balva *UWG* 9.a panta 1. punkta 1) apakšpunkta izpratnē, un apmierināja prasību par paziņošanas izbeigšanu ar rīkojumu par pagaidu noregulējumu. Turpretī apelācijas tiesa nolēma, ka paziņošanai neesot nekādas būtiskas iedarbības uz tirgu, pret ko prasītāja vērsās iesniedzējtiesā, iesniedzot prasību apstiprināt pirmās instances tiesas izdoto rīkojumu par pagaidu noregulējumu. Saskaņā ar iesniedzējtiesas pagaidu vērtējumu, piemērojot *UWG* 9.a panta 1. punkta 1) apakšpunktu, prasītājas prasība būtu apmierināma. Tomēr šī tiesa šaubās par to, vai direktīva pieļauj *UWG* 9.a panta 1. punkta 1) apakšpunkta piemērošanu, kas ir atkarīgs no direktīvas piemērošanas jomas interpretācijas.

13. Līdz ar to *Oberste Gerichtshof* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

1) Vai Direktīvas 2005/29/EK 3. panta 1. punktam un 5. panta 5. punktam vai citām šīs direktīvas normām pretrunā ir tāda valsts tiesību norma, saskaņā ar kuru periodisko laikrakstu bezmaksas

priekšrocību pieteikšana, piedāvāšana vai nodrošināšana, kā arī ar citām precēm un pakalpojumiem saistītu bezmaksas priekšrocību, izņemot norādītos izņēmumus, pieteikšana ir aizliegta, turklāt katrā atsevišķā gadījumā nav jāpārbauda šīs komercprakses maldinošais, agresīvais vai citādi negodīgais raksturs, arī tad, ja šī valsts tiesību norma attiecas ne tikai uz patērētāju tiesību aizsardzību, bet arī citiem mērķiem, kuri nav ietverti direktīvas materiālās piemērošanas jomā, piemēram, plašsaziņas līdzekļu daudzveidības saglabāšanu vai vājāko konkurentu aizsardzību?

2) Gadījumā, ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša, vai ar laikraksta iegādi saistītā iespēja piedalīties laimes spēlē ir negodīga komercprakse Direktīvas 2005/29/EK 5. panta 2. punkta izpratnē tikai tādēļ vien, ka iespēja piedalīties šajā spēlē vismaz daļai attiecīgās sabiedrības ir lai arī ne vienīgais, tomēr izšķirošais iemesls laikraksta iegādei?

IV — Tiesvedība Tiesā

14. Ar 2008. gada 18. novembri datētais lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu Tiesas kancelejā ir reģistrēts 2008. gada 4. decembrī.

15. Rakstveida apsvērumus lietas dalībnieces pamata prāvā, Austrijas Republikas un Beļģijas Karalistes valdības, kā arī Eiropas Komisija ir iesniegušas Tiesas Statūtu 23. pantā minētajā termiņā.

16. Lietas dalībnieču pamata prāvā pārstāvji, Austrijas Republikas un Vācijas Republikas valdību pārstāvji, kā arī Komisijas pārstāvis 2010. gada 19. janvāra tiesas sēdē sniedza mutvārdu apsvērumus.

V — Galvenie lietas dalībnieču argumenti

A — *Par pirmo prejudiciālo jautājumu*

17. Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai tāda valsts tiesību norma, ar kuru principā ir aizliegts tirgot preces, izmantojot balvas, ietilpst Direktīvas 2005/29 piemērošanas jomā, lai arī šīs normas mērķis nav tikai patērētāju tiesību aizsardzība.

18. *Prasītāja pamata prāvā*, kā arī *Austrijas un Beļģijas valdība* iesaka Tiesai uz šo jautājumu sniegt negatīvu atbildi.

19. Šajā sakarā tās norāda, no vienas puses, ka tirdzniecības veicināšana esot bijis priekšlikuma regulai priekšmets, kurā šādu tirdzniecību veicinošo pasākumu tiesiskais režīms skaidri esot ticis nošķirts no negodīgas komercprakses tiesiskā režīma, kurš tagad tiek reglamentēts Direktīvā 2005/29. Tomēr Komisija šo priekšlikumu 2006. gadā ir atsaukusi, proti, vienu gadu pēc tam, kad tika pieņemta direktīva. Līdz ar to nevar pateikt, ka tirdzniecības veicināšana direktīvas piemērošanas jomā ietilpst netieši. Turklāt, kā to parāda direktīvas preambulas sestais apsvērums, kura mērķis ir tieši patērētāju saimniecisko interešu aizsardzība, direktīva nevar tikt piemērota tādām dalībvalstu tiesību normām kā pamata prāvā, kurām galvenokārt ir citi mērķi, proti, konkurentu aizsardzībai un plašsaziņas līdzekļu daudzveidības saglabāšanai, bet patērētāju tiesību aizsardzībai tikai netieši.

20. Pabeigtības labad *prasītāja pamata prāvā* un *Austrijas valdība* paskaidro, ka *UWG* 9.a panta 1. punkta 1) apakšpunktā paredzētais aizliegums tirgot, izmantojot balvas, katrā ziņā ir ar direktīvu saderīgs.

21. Direktīva 2005/29 saskaņā ar tās 5. panta 2. punktu ļauj dalībvalstīm kvalificēt kā negodīgu un tādējādi aizliegt tādu komercpraksi, kura ir pretrunā profesionālās rūpības prasībām un var būtiski kropļot vidusmēra patērētāja saimniecisko rīcību. Turklāt strīdus dalībvalsts aizliegums ir piemērojams tikai gadījumā, kad valsts tiesa konstatē, ka patērētājs laikrakstu ir iegādājies nevis precei piemītošo īpašību dēļ, bet tādu iemeslu dēļ, kas saistīti ar izredzēm uz iespējamām papildu priekšrocībām, un tiktāl, ciktāl šīm priekšrocībām nav piemērojami *UWG* 9.a panta

2. punktā paredzētie izņēmumi. Turklāt valsts tiesas katrā atsevišķā gadījumā veicot atbilstošu novērtējumu.

22. Atbilstoši *prasītājas pamata prāvā* uzskatam Austrijas tiesiskais regulējums būtiski atšķiras no tiesiskajiem regulējumiem, kuri bija priekšmets apvienotajās lietās C-261/07 (*VTB-VAB*) un C-299/07 (*Galatea*), kā arī lietā C-304/08 (*Plus Warenhandelsgesellschaft*), tiktāl, ciktāl tie ietverot vispārējus aizliegumus un tādēļ tajos netika ņemti vērā attiecīgi konkrētajos gadījumos pastāvošie apstākļi.

23. Turpretī a*tbildētāja pamata prāvā* norāda, ka saskaņā ar Direktīvas 2005/29 preambulas sesto apsvērumu no tās piemērošanas jomas ir izslēgtas tikai tās valsts tiesību normas, kuras kaitē "tikai" konkurentu saimnieciskajām interesēm vai arī attiecas uz tiesiskajiem darījumiem starp komersantiem. Tomēr strīdus tiesiskā regulējuma gadījumā tas nepārprotami tā neesot, jo *UWG* 9.a panta 1. punkta 1) apakšpunkta mērķis esot galvenokārt un tieši patērētāju tiesību aizsardzība.

24. Turklāt tā uzskata, ka tajā paredzētais aizliegums neesot saderīgs ar direktīvas tiesiskā regulējuma sistēmu, jo, lai gan tirdzniecības veicināšana ar balvām nav ietverta to Direktīvas 2005/29 I pielikumā minēto komercprakses veidu sarakstā, kuri katrā ziņā ir uzskatāmi par negodīgiem, tam tomēr ir piemērojams vispārējais Austrijas tiesībās paredzētais aizliegums, kā to savā rīkojumā par prejudiciāla jautājuma uzdošanu konstatēja *Oberste Gerichtshof*.

25. *Vācijas valdība* tiesas sēdē atsaucās uz lietu C-304/08 (*Plus Warenhandelsgesellschaft*) un norādīja, ka, neņemot vērā Direktīvas 2005/29 mērķi veikt izsmeļošu saskaņošanu, dalībvalstu rīcības brīvība transponējot netiek skarta. Tas tā esot it īpaši attiecībā uz tādu vēl precizējamu jēdzienu transponēšanu valsts tiesībās, kādi ir ietverti Direktīvas 2005/29 tiesību jēdzienu definīcijās. Turklāt Vācijas valdība uzskatīja, ka Direktīva 2005/29 nav pret tādu valsts tiesisko regulējumu, kuram ir cits mērķis nekā direktīvai.

26. Turpretī *Komisijai* šajā sakarā ir pašai savi uzskati par tiesībām; pirmkārt, tā paskaidro, ka Direktīva 2005/29 nepieļauj tādu vispārēju un abstraktu aizliegumu kā strīdus tiesību normā paredzētais, bet, otrkārt, tā secina, ka šī tiesību norma neietilpst šīs direktīvas piemērošanas jomā, jo tai galvenokārt ir cits mērķis, proti, plašsaziņas līdzekļu

daudzveidības saglabāšana un ne tik daudz patērētāju tiesību aizsardzība, kā arī komercdarījumu godīgums.

29. *Prasītāja pamata prāvā* tikai konstatē, ka atbildētājas pamata prāvā strīdus rīcība ir negodīga komercprakse, tomēr tā nesniedz nekādas norādes attiecībā uz šo konstatējumu.

B — *Par otro prejudiciālo jautājumu*

30. Pēc *Komisijas* domām, apstāklis, ka iespēja piedalīties loterijā ir izšķirošais iemesls patērētājam iegādāties kādu laikrakstu, pats par sevi neļauj konstatēt negodīgu komercpraksi Direktīvas 2005/29 izpratnē, bet tas ir viens no elementiem, kuru valsts tiesa var ņemt vērā, izskatot konkrētu gadījumu.

27. Ja atbilde uz pirmo prejudiciālo jautājumu būtu apstiprinoša, iesniedzējtiesa jautā, vai tirdzniecība, izmantojot balvas, ir negodīga komercprakse Direktīvas 2005/29 5. panta 2. punkta izpratnē tikai tādēļ vien, ka iespēja piedalīties vismaz daļai konkrētās sabiedrības ir lai arī ne vienīgais, tomēr izšķirošais iemesls galvenās preces iegādei.

31. *Atbildētāja pamata prāvā* savukārt uzsver, ka jēdziens komercprakse norāda uz vidusmēra patērētāju, kurš Tiesas judikatūrā ir aprakstīts kā "samērā informēts, uzmanīgs un apdomīgs vidusmēra patērētājs". Šādi aprakstīts patērētājs apzinoties faktu, ka reklāmas un tirdzniecības veicināšanas brīvās tirgus ekonomikas apstākļos mērķis ir iegūt sev klientus, turklāt ne tikai ar preces cenu vai kvalitāti, bet arī radot izredzes uz papildu priekšrocībām. Līdz ar to tirdzniecība, izmantojot balvas, tikai izņēmuma kārtā varot būt negodīga komercprakse, proti, tad, ja piedāvājums ir izteikts tādējādi, ka tas var likt patērētājam galveno preci iegādāties nevis tai piemītošo īpašību apsvērumu dēļ, bet tikai tādēļ, ka pastāv izredzes uz papildu priekšrocībām.

28. Tā kā gan *Austrijas*, gan *Beļģijas valdība* atbildi uz pirmo prejudiciālo jautājumu ir uzskatījušas par noliedzošu, tās par otro prejudiciālo jautājumu savus apsvērumus neizsaka, turpretī *prasītāja pamata prāvā*, kā arī *Komisija* attiecīgi pabeigtības labad ir izklāstījušas savu viedokli.

VI — Juridiskais pamatojums

A — *Ievada apsvērumi*

32. Izskatāmā lieta ir jau trešais lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, ar kuru valsts tiesas lūdz Tiesu sniegt atbildi par to, cik lielā mērā dalībvalstu saistīto piedāvājumu aizliegumi vēl var tikt uzskatīti par saderīgiem ar Kopienu tiesībām to pašreizējā attīstības stadijā. Šī jautājuma nozīmīgums vēl jo vairāk izriet no apstākļa, ka 2005. gada 11. maijā Eiropas Parlamenta un Padomes pieņemtās Direktīvas 2005/29 mērķis ir radīt vienveidīgas atbilstošās tiesību normas negodīgas komercprakses reglamentēšanai attiecībā pret patērētājiem.

33. Ņemot vērā vēlmi tādējādi panākt negodīgas komercprakses starp uzņēmumiem un patērētājiem [7] tiesību normu pilnīgu saskaņošanu Kopienas dalībvalstīs, ir jāpārbauda saderība ar Kopienas tiesībām ne tikai attiecībā uz tām normām, kuras dalībvalstis ir pieņēmušas no jauna, lai transponētu direktīvu, bet tieši arī tām normām, kuras, kā tas ir strīdus *UWG* 9.a panta 1. punkta normas gadījumā, bija spēkā pirms direktīvas pieņemšanas un kurām pēc dalībvalstu domām vienlaicīgi piemīt transponēšanas funkcija.

34. Ņemot vērā nelielo rīcības brīvību, kādu pilnīga saskaņošana parasti dod dalībvalstīm direktīvas transponēšanai, šāda agrāku tiesību normu atstāšana spēkā ne vienmēr izrādās tāda, ka tā nerada juridiska rakstura problēmas. Lai gan [šīs normas] galu galā ietilpst attiecīgās direktīvas piemērošanas jomā, tās bieži neatbilst direktīvā paredzētajam. Tas, kā tas tika izklāstīts apvienotajās lietās *VTB-VAB* un *Galatea*, kā arī lietā *Plus Warenhandelsgesellschaft*, tā bija, transponējot Direktīvu 2005/29 Beļģijā [8] un Vācijā [9].

7 — Skat. iepriekš 4. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu apvienotajās lietās *VTB-VAB* un *Galatea*, 52. punkts, un iepriekš 5. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā *Plus Warenhandelsgesellschaft*, 41. punkts.
Iespējamas sīkākas godīguma un līgumtiesību saskaņošanas Eiropas Savienībā gadījumā atbilstoši būtu jāņem vērā arī "Draft Common Frame of Reference" (*DCFR*) prasības, jo viens no tā uzsvariem ir likts tieši uz patērētāju tiesību aizsardzību, piemēram, komersantam ir pienākums sniegt īpašu informāciju patērētājam par iegādāto preču un pakalpojumu galvenajām īpašībām (skat., piemēram, II.-3:102 *DCFR*). Šīs "labās komercprakses" veidi zināmā mērā ir pretrunā Direktīvas 2005/29 I pielikumā uzskaitītajiem "aizliegtās komercprakses" veidiem.

8 — Neskaidro normu gadījumā runa esot par Beļģijas 1991. gada 14. jūlija Likuma par tirdzniecības darbībām, kā arī informācijas sniegšanu un patērētāju aizsardzību [*Gesetz über Handelspraktiken sowie die Aufklärung und den Schutz der Verbraucher*] (oficiālais tulkojums vācu valodā: 1994. gada 19. janvāra *Belgisches Staatsblatt*) 54. un nākamajiem pantiem.

9 — Runa bija par 3. panta un 4. panta 6. punktu Vācijas Likumā par cīņu pret negodīgu konkurenci [*Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb*] (*UWG*) (BGBl. I, 1414. lpp.), pēdējo reizi grozījumi izdarīti ar 2008. gada 22. decembra Pirmā grozījumu likuma [*Erster Änderungsgesetz*] (*BGBl. I*, 2949. lpp.) 1. pantu.

35. Saskaņā ar Direktīvas 2005/29 20. pantu tā stājās spēkā jau nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, t.i., 2005. gada 12. jūnijā. Atbilstoši tās 19. panta 1. punktam dalībvalstīm direktīva valsts tiesībās bija jātransponē līdz 2007. gada 12. jūnijam, pieņemot vajadzīgos normatīvos un administratīvos tiesību aktus, katrā ziņā paredzot sešu gadu pārejas periodu noteiktām stingrākām valsts tiesību normām. Tomēr šos normatīvos un administratīvos tiesību aktus bija jāsāk piemērot tikai ar 2007. gada 12. decembri.

36. Austrijas Republika formāli ir izpildījusi šo transponēšanas pienākumu, pieņemot Federālās valsts likumu, ar kuru tiek grozīts *Bundesgesetz gegen den unlauteren Wettbewerb 1984 — UWG* (*UWG-Novelle 2007*) [2007. gada likums, ar kuru groza *UWG*) un kurš stājās spēkā 2007. gada 12. decembrī [10]. Strīdus tiesību norma *UWG* 9.a panta 1. punkta 1) apakšpunktā tomēr, kā jau iepriekš norādīts, nav pieņemta, transponējot Direktīvu 2005/29, bet gan ir pamatota ar agrāku valsts likumu [11]. Rīkojumā par prejudiciāla jautājuma uzdošanu iesniedzējtiesa izsaka šaubas par šīs normas saderību ar Kopienu tiesībām [12].

B — *Par pirmo prejudiciālo jautājumu*

37. Vispirms ir jāatgādina, ka prejudiciālās tiesvedības ietvaros atbilstoši EKL 234. pantam Tiesas kompetencē nav lemt par valsts tiesību pasākuma saderību ar Kopienu tiesībām. Tomēr tā var sniegt Kopienu tiesību interpretācijas elementus, kas ļautu iesniedzējtiesai atrisināt tajā ierosināto lietu [13].

38. Pirmā prejudiciālā jautājuma mērķis ir noskaidrot, vai Direktīva 2005/29 nepieļauj tādu valsts tiesību normu kā *UWG* 9.a panta 1. punkta 1) apakšpunkts. Šajā nolūkā vispirms ir jāizvērtē, vai Direktīvas 2005/29 materiālā piemērojamība un piemērojamība personām attiecas uz šīs tiesību normas regulējuma priekšmetu. Kā nākamais ir jāpārbauda, vai Direktīva 2005/29 ir interpretējama tādējādi, ka tā aptver arī tiesiskās sekas, kādas Austrijas tiesībās ir paredzētas par šīs normas pārkāpumu.

10 — *BGBl. I*, Nr. 79/2007.

11 — *UWG* 9.a pantā paredzētais balvu aizliegums, kurš sākotnēji tika reglamentēts 1929. gada 20. jūnija Priekšrocību likumā [*Prämiengesetz*] (*BGBl.*, 227. lpp.) un vēlāk — 1934. gada papildinātajā Priekšrocību likumā [*Zugabengesetz*], ar 1992. gada Konkurences deregulācijas likumu [*Wettbewerbs-Deregulierungsgesetz*] (*BGBl.* 1992/147) tika iekļauts *UWG*. Attiecībā uz šīs normas rašanās vēsturi skat. Duursma, D., no: *UWG — Kommentar* (izdevējs — Maximilian Gumpoldsberger/Peter Baumann), Vīne, 2006, 9.a pants, 1. punkts, 276. lpp., un Wiltschek, L., *UWG — Kommentar*, 2. izdevums, Vīne, 2007, 9.a pants, 44. lpp.

12 — Skat. tostarp rīkojuma par prejudiciāla jautājuma uzdošanu 9. un 10. lpp.

13 — Skat. tostarp 1964. gada 15. jūlija spriedumu lietā 6/64 *Costa* (*Recueil*, 1141. lpp.), 2001. gada 29. novembra spriedumu lietā C-17/00 *De Coster* (*Recueil*, I-9445. lpp., 23. punkts) un 2003. gada 16. janvāra spriedumu lietā C-265/01 *Pansard* u.c. (*Recueil*, I-683. lpp., 18. punkts).

1) Jēdziens "komercprakse" Direktīvas 2005/29 2. panta d) punktā

39. Saskaņā ar iesniedzējtiesas norādīto *UWG* 9.a panta 1. punkta 1) apakšpunktā uzņēmumiem ir aizliegts piedāvāt patērētājiem bezmaksas priekšrocības, kas pievienotas precēm vai pakalpojumiem. Līdz ar to ir jāuzskata, ka pastāv saistītu piedāvājumu aizliegums.

40. Turklāt šim aizliegumam būtu jāaptver komercprakse Direktīvas 2005/29 2. panta d) punkta izpratnē. Šajā normā komercprakses jēdziens ir definēts, formulējot to īpaši plaši [14], kā "jebkura tirgotāja veikta darbība, noklusējums, uzvedība vai apgalvojums, komerciāls paziņojums, tostarp reklāma un tirgdarbība, kas ir tieši saistīta ar produkta popularizēšanu, pārdošanu vai piegādi patērētājiem".

41. Kā es skaidri izklāstīju savos secinājumos apvienotajās lietās C-261/07 (*VTB-VAB*) un C-299/07 (*Galatea*) [15] un kā Tiesa to apstiprināja savā spriedumā šajās lietās [16], saistītie piedāvājumi ir komerciāli darījumi, kuri skaidri ietilpst uzņēmēja komercstratēģijā un tieši attiecas uz tā noieta veicināšanu un tirdzniecību. Līdz ar to tie ir komercprakse Direktīvas 2005/29 2. pana d) punkta izpratnē, un tādējādi *UWG* 9.a panta 1. punkta 1) apakšpunktā minētais saistītais piedāvājums ietilpst tās materiālajā piemērošanas jomā [17].

2) Direktīvas 2005/29 piemērojamība personām

42. Atbilde uz to, vai uz strīdus valsts tiesisko regulējumu *UWG* 9.a panta 1. punkta 1) apakšpunktā attiecas direktīvas piemērojamība personām, ir atkarīga no tā, vai tā mērķis tāpat kā pašai direktīvai ir patērētāju aizsardzība.

14 — Skat. iepriekš 4. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu apvienotajās lietās *VTB-VAB* un *Galatea*, 49. punkts, un iepriekš 5. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā *Plus Warenhandelsgesellschaft*, 36. un 39. punkts. Skat. Keirsbilck, B., "Towards a single regulatory framework of unfair commercial practices?", *European business law review*, 4/2009, 505. lpp., kurš uzskata, ka Direktīvai 2005/29 ir raksturīga plaša piemērošanas joma.

15 — Skat. manus 2008. gada 21. oktobra secinājumus apvienotajās lietās *VTB-VAB* un *Galatea* (spriedums minēts iepriekš 4. zemsvītras piezīmē), 68.–70. punkts.

16 — Iepriekš 4. zemsvītras piezīmē minētais spriedums apvienotajās lietās *VTB-VAB* un *Galatea*, 48. un 50. punkts. Sakarā ar reklāmas kampaņu, kurā bezmaksas dalība loterijā bija atkarīga no tā, ka tika nopirkts noteikts preču vai attiecīgi izmantots noteikts pakalpojumu daudzums, skat. iepriekš 5. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā *Plus Warenhandelsgesellschaft*, 37. punkts.

17 — Šajā sakarā arī Heidinger, R., "Zugabenverbot, quo vadis?", *Medien und Recht*, 1/2009, 45. lpp., saskaņā ar kuru tiek skarta Direktīvas 2005/29 piemērošanas joma, jo *UWG* 9.a pantā paredzētais balvu aizliegums ir kvalificējams kā negodīgas komercprakses attiecībā pret patērētājiem tiesiskais regulējums.

a) Ar Direktīvu 2005/29 aptvertā joma

43. Direktīva reglamentē tikai "*B2C*" (*business to consumer*) jomu, t.i., attiecības starp tirgotājiem un patērētājiem. No vienas puses, tas izriet no direktīvas 3. panta 1. punkta, saskaņā ar kuru šī direktīva attiecas uz negodīgu uzņēmēju komercpraksi *starp uzņēmumiem un patērētājiem* pirms komercdarījuma, kas attiecas uz kādu produktu, pēc tā un tā laikā. Šī saistība tiek īpaši uzsvērta direktīvas preambulas astotajā apsvērumā, saskaņā ar kuru direktīvā no negodīgas komercprakses darījumos starp uzņēmumiem un patērētājiem *ir tieši aizsargātas tikai patērētāju saimnieciskās intereses* [18].

44. Tomēr man šķiet kļūdains uzskats, ka likumīgi darbojošos konkurentu saimnieciskās intereses direktīvā ir uzskatītas par mazāk aizsargājamām [19]. Uz to es nesen norādīju savos 2009. gada 3. septembra secinājumos lietā C-304/08 *Plus Warenhandelsgesellschaft* attiecībā uz Austrijas Republikas argumentu šajā sakarā [20]. Kā tas nepārprotami ir izsecināms no direktīvas preambulas astotā apsvēruma, direktīvā *netieši* ir aizsargāti *arī likumīgi darbojošies uzņēmumi no konkurentiem*, kas neievēro šajā direktīvā paredzētās normas. Tā normatīvā izteiksme ir atrodama direktīvas 11. panta 1. punktā, no kura izriet, ka ar direktīvu nesaderīgas rīcības gadījumā dalībvalstīm ir pienākums konkurentiem piešķirt tiesības aktīvi rīkoties, lai tie varētu iesniegt prasību tiesā par negodīgu komercpraksi.

45. Būtiska nozīme ir arī Direktīvas 2005/29 preambulas sestajā apsvērumā

18 — Tāpat Hoeren, T., "Das neue UWG — der Regierungsentwurf im Überblick", *Betriebs-Berater*, 2008, 1183. lpp.; Stuyck, J. "The Unfair Commercial Practices Directive and its Consequences for the Regulation of Sales Promotion and the Law of Unfair Competition", *The regulation of unfair commercial practices under EC Directive 2005/29 — New rules and new techniques*, Norfolka, 2007, 166. lpp.

19 — Šajā sakarā skat. arī Koppensteiner, H.-G., "Grundfragen des UWG im Lichte der Richtlinie über unlautere Geschäftspraktiken", *Wirtschaftsrechtliche Blätter*, 2006, 12. burtnica, 558. lpp.; pēc viņa domām, būtu kļūdaini atņemt Direktīvai 2005/29 jebkādu nozīmi attiecībās starp uzņēmumiem. Autors savus argumentus pamato gan ar direktīvas preambulas sesto, gan astoto apsvērumu, no kura izrietot, ka tieši tiek aizsargātas likumīgi darbojošos konkurentu saimnieciskās intereses, kā arī ar direktīvas 11. panta 1. punktu, saskaņā ar kuru ar direktīvu nesaderīgas rīcības gadījumā dalībvalstīm ir pienākums konkurentiem piešķirt tiesības aktīvi rīkoties. Tas pats autors "Das UWG nach der Novelle 2007", *Die Europäisierung des Kartell- und Lauterkeitsrechts*, Tibingena, 2009, 86. lpp., 8. zemsvītras piezīme, norāda uz to, ka ar Direktīvu 2005/29 netieši tiek aizsargāti arī konkurenti.

20 — Skat. manu 2009. gada 3. septembra secinājumu lietā C-304/08 *Plus Warenhandelsgesellschaft* 35. un 64. punktu.

norādītajam, saskaņā ar ko šī direktīva tuvina dalībvalstu tiesību aktus par negodīgu komercpraksi, kas rada *tiešu* kaitējumu patērētāju saimnieciskajām interesēm, tādējādi radot *netiešu* kaitējumu likumīgu konkurentu saimnieciskajām interesēm. Līdz ar to direktīvā ir ņemts vērā apstāklis, ka patērētāju un konkurentu intereses ne vienmēr ir skaidri nodalāmas, jo tās bieži sakrīt [21]. Liels skaits uzņēmumu komercprakses veidu ietekmē gan patērētāju intereses, gan konkurentu intereses. Apzinoties šo saikni, Kopienu likumdevējs nolēma patērētāju aizsardzības intereses ņemt vērā faktiski tādā konkurences politikas tiesiskā regulējumā kā Direktīvā 2005/29 ietvertais tiesiskais regulējums [22]. Starp direktīvas konkurences politikas orientēšanos no iekšējā tirgus darbības apstākļiem un normatīvās aizsardzības apjoma orientēšanos no standartizētām Eiropas patērētāja vajadzībām nav nekādu metodoloģisku pretrunu [23].

21 — Marsland, V., "Unfair Commercial Practices: Stamping out Misleading Packaging", *The regulation of unfair commercial practices under EC Directive 2005/29 — New rules and new techniques*, Norfolka, 2007, 194. lpp., pareizi norāda uz to, ka Direktīvā 2005/29, neraugoties uz to, ka tā ir vērsta uz patērētāju tiesību aizsardzību, ir atzīts fakts, ka patērētāju un konkurentu intereses attiecībā uz negodīgu komercpraksi sakrīt un ka kopējās patērētāju un konkurentu interesēs esot tas, ka komersanti ievēro noteikumus. Büllesbach, E., *Auslegung der irreführenden Geschäftspraktiken des Anhangs I der Richtlinie 2005/29/EG über unlautere Geschäftspraktiken*, Minhene, 2008, 16. lpp., norāda uz to, ka liela daļa uzņēmumu komercdarbības ietekmējot gan patērētāju, gan konkurentu intereses. Lai, novērtējot komerciālo darījumu godīgumu, nonāktu pie atbilstoša rezultāta, ir jāizmanto vairāku dimensiju skatpunkts, kurā tiek ņemtas vērā visu skarto personu intereses. To, ka konkurentu un patērētāju tiesību aizsardzība parasti esot "vienas medaļas divas puses", esot parādāms ar maldinošas reklāmas piemēru, kura skar ne tikai patērētāja saimnieciskās intereses, bet arī konkurentu intereses, ja vien ir ietekmētas to komercdarbības izredzes. Tas pats attiecoties uz nomelnošanu, kura, no vienas puses, kaitē nepamatoti kritizētajam un, no otras puses, kroplo kļūdaini informētā patērētāja lēmuma pamatu. Bargelli, E., "L'ámbito di applicazione della direttiva 2005/29/CE: La nozione di pratica commerciale", *Le pratiche commerciali sleali tra imprese e consumatori*, Turīna, 2007, 80. lpp., norāda uz grūtībām nodalīt patērētāju un konkurentu intereses. Schuhmacher, W., "The Unfair Commercial Practices Directive", *Law Against Unfair Competition — Towards a New Paradigm in Europe* (izdevējs — Reto M. Hilty/Frauke Henning-Bodewig), Berlīne/Heidelberga, 2007, 132. lpp., uzskata, ka Direktīva 2005/29 nepārprotami parāda, ka konkurences tiesībās pastāv gadījumu kombinācijas, kurās konkurentus un patērētājus nevar nodalīt.

22 — Gamerith, H., "Richtlinie über unlautere Geschäftspraktiken: bisherige rechtspolitische Überlegungen zu einer Neugestaltung des österreichischen UWG", *Lauterkeitsrecht im Umbruch*, 2005, 157. lpp., pat uzskata, ka Direktīva 2005/29 tās reglamentētajā jomā ne gluži nodala patērētājus un konkurentus, bet gan ietver "nepilnīgu B2B + B2C sistēmu", kas liecina par direktīvas transponēšanu Austrijas *UWG*.

23 — Šajā sakarā skat. arī Kessler, J., "Lauterkeitsschutz und Wettbewerbsordnung — Zur Umsetzung der Richtlinie 2005/29/EG über unlautere Geschäftspraktiken in Deutschland und Österreich", *Wettbewerb in Recht und Praxis*, 2007, 7. burtnīca, 716. lpp. Skat. arī Falce, V., un Ghidini, G., "The new regime on unfair commercial practices at the intersection of consumer protection", *Competition law and unfair competition, Antitrust between EC law and national law*, 2009, 374. lpp., tie paskaidro, ka Kopienu likumdevējs Direktīvā 2005/29 uzskata, ka patērētāju lēmumu pieņemšanas brīvību var nodrošināt tikai brīvas konkurences apstākļi iekšējā tirgū.

Tādējādi direktīvas 11. panta 1. punktā paredzētās tiesības aktīvi rīkoties, kuras attiecīgajiem konkurentiem dod tiesības iesniegt prasību pret negodīgiem konkurentiem par darbības pārtraukšanu, būtu labvēlīgas arī patērētāju tiesību aizsardzībai [24].

ietekmēt tikai vienas no abām personu grupām intereses, no otras puses. Tādējādi direktīvas preambulas astotajā apsvērumā ir teikts, ka, protams, var būt citi komercprakses veidi, kuri gan nenodara kaitējumu patērētājiem, bet kuriem var būt nelabvēlīga ietekme uz konkurentiem un uzņēmumu klientiem.

47. Otrais gadījums, kā Tiesa konstatēja 2010. gada 14. janvāra spriedumā lietā *Plus Warenhandelsgesellschaft*, neietilpst direktīvas piemērošanas jomā [25], jo, ņemot vērā tās preambulas sesto apsvērumu, tā neaptver un neskar valsts tiesisko regulējumu attiecībā uz negodīgu komercpraksi, ar kuru tiek nodarīts kaitējums *tikai* konkurentu saimnieciskajām interesēm vai kura attiecas uz tiesisku darījumu starp komersantiem. Vārdam "tikai" semantiskā ziņā, kā tas izriet arī no vairāku Direktīvas 2005/29 valodu redakciju salīdzinājuma [26], galvenokārt ir izslēdzoša nozīme.

46. Turklāt direktīvā, lai labāk nodalītu tās piemērošanas jomu, skaidri tiek nošķirta tāda komercprakse, kura nodara kaitējumu gan patērētājiem, gan konkurentiem, no vienas puses, un tāda komercprakse, kura var

24 — Tāpat arī iepriekš 22. zemsvītras piezīmē minētais Gamerith, H., 157. lpp., pēc kura domām konkrēto konkurentu prasības atturēties no rīcības pret to konkurentiem, kuri rīkojas negodīgi, palielina patērētāju aizsardzību, ja vien runa ir par tādiem aizliegumiem, kuri ir vērsti pret jebkādu negodīgu ietekmi uz patērētāju lēmumu pieņemšanas brīvību ar maldināšanu, pārsteigšanu, vilināšanu, piespiešanu utt.

25 — Skat. iepriekš 5. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā *Plus Warenhandelsgesellschaft*, 39. punkts. Skat. Micklitz, H.-W., "Full Harmonization of Unfair Commercial Practices Under Directive 2005/29", *International Review of Intellectual Property and Competition Law*, 2009, 4. burtnīca, 373. lpp., pēc kura domām Direktīva 2009/25 [2005/29] ir piemērojama *B2B* apstākļiem, ja vien ir izpildīti divi nosacījumi: strīdus komercprakse tieši skar patērētāju intereses un netieši skar konkurentu intereses. Autoram ir bažas par to, ka šis direktīvas piemērošanas jomas ierobežojums varētu radīt jaunas aizstāvēšanās stratēģijas. Uzņēmumi, piemēram, varētu mēģināt apgalvot, ka to komercprakse attiecas tikai uz *B2B* apstākļiem.

26 — Vācu valodā — "lediglich"; dāņu valodā — "udelukkende"; angļu valodā — "only"; franču valodā — "uniquement"; itāļu valodā — "unicamente"; holandiešu valodā — "alleen"; portugāļu valodā — "apenas"; slovēņu valodā — "samo"; spāņu valodā — "sólo".

Līdz ar to preambulas sestajā apsvērumā ir paredzēts arī, ka saskaņā ar Kopienu tiesībām dalībvalstīm, ja vien tās vēlas, joprojām ir tiesības reglamentēt šādas prakses, neierobežoti ievērojot subsidiaritātes principu.

b) *UWG* 9.a panta 1. punkta 1) apakšpunkta aizsardzības apjoms

i) Atsevišķo aizsargājamo tiesību dažādais nozīmīgums

48. Līdz ar to rodas jautājums, vai strīdus saistīto piedāvājumu aizlieguma *UWG* 9.a panta 1. punkta 1) apakšpunktā gadījumā runa ir par tādu valsts tiesību normu, ar kuru paredzēts aizliegt *tikai* konkurentu saimnieciskajām interesēm kaitējošu komercpraksi. Iesniedzējtiesa [27] un Austrijas valdība [28] šajā sakarā norāda, ka strīdus saistīto piedāvājumu aizliegumam *UWG* 9.a panta 1. punkta 1) apakšpunktā esot vēl cits likumdošanas mērķis, kurš pārsniedz direktīvas patērētāju tiesību aizsardzības mērķi.

49. Aizliegums papildus patērētāju aizsardzībai ir paredzēts arī gan efektīvas konkurences saglabāšanai, gan plašsaziņas līdzekļu daudzveidības aizsardzībai. Kavējot savstarpēju konkurentu pārspēšanu ar citiem papildinājumiem, galvenokārt ir jāaizsargā tādi konkurenti, kuri sakarā ar saimniecisko līdzekļu nelielo apjomu nespēj veicināt savu produktu noietu ar bezmaksas priekšrocībām. Ņemot vērā plašsaziņas līdzekļu nozīmi kā demokrātiskas sabiedrības viedokli veidojošam faktoram, šī aizsardzība esot pamatota. Austrijas valdība to norādīja jau lietā C-368/95 *Familiapress* [29], kurā runa bija par šī aizlieguma saderību ar preču brīvu apriti, un Tiesa nav apšaubījusi, ka tas ir leģitīms likumdošanas mērķis, kurš principā var pamatot pamatbrīvības ierobežojumu.

50. Tomēr ir jākonstatē, ka atsevišķu ar *UWG* aizsargājamo tiesību nozīmīguma novērtējumi atšķiras.

27 — Skat. rīkojuma par prejudiciāla jautājuma uzdošanu 10.–12. lpp.

28 — Skat. Austrijas valdības rakstveida apsvērumu 4. un 5. lpp.

29 — 1997. gada 26. jūnija spriedums lietā C-368/95 *Familiapress* (*Recueil*, I-3689. lpp.).

51. Pēc iesniedzējtiesas domām, *UWG* 9.a panta 1. punkta 1) apakšpunkts atbilstoši iespējamam Austrijas likumdevēja vērtējumam galvenokārt nav paredzēts patērētāju tiesību aizsardzības mērķiem, bet gan "vismaz tādā pat veidā" tas aizsargā konkurentus un efektīvas konkurences apstākļus [30]. Turpretī Austrijas valdība to skaidri apstrīd un savukārt norāda, ka saistīto piedāvājumu aizliegums "pirmām kārtām" ir paredzēts efektīvas konkurences aizsardzībai mediju nozarē [31], lai gan saistībā ar šo tiesisko uzskatu tā nav iesniegusi nevienu pārliecinošu apliecinājumu, turklāt, savos apsvērumos pamata prāvā attiecībā uz laikraksta piedāvāšanu saistot to ar laimes spēli, tā atkārtoti brīdina par patērētāju nepieļaujamas ietekmēšanas risku, ļaunprātīgi izmantojot tā atkarību no azartspēlēm [32]. Manuprāt, gandrīz nav šaubu par to, ka bažu, kuras Austrijas valdība tajos izsaka, pamatā galvenokārt ir patērētāju tiesību aizsardzība.

52. Saistībā ar šiem atšķirīgajiem viedokļiem attiecībā uz valsts tiesību interpretāciju ir jānorāda sekojošais.

53. No vienas puses, ir jāatgādina, ka tiesvedība saskaņā ar EKL 234. pantu ir balstīta uz Tiesas un valsts tiesu sadarbību, kuras ietvaros Tiesai nav nedz pienākuma lemt par valsts tiesību normu interpretāciju, nedz arī izlemt, vai iesniedzējtiesas veiktā [šo normu] interpretācija ir pareiza [33]. Tiesai saskaņā ar kompetences sadalījumu starp Kopienu tiesām un valsts tiesām no procesuālo tiesību viedokļa gluži pretēji ir jāņem vērā faktiskais un tiesiskais konteksts, kādā ir pieņemti iesniedzējtiesas uzdotie prejudiciālie jautājumi [34].

54. No otras puses, šis atšķirīgais novērtējums no materiālo tiesību viedokļa galu galā izrādās nenozīmīgs, jo katrā ziņā netiek apstrīdēts, ka *UWG* 9.a panta 1. punkta 1) apakšpunkta tiesiskā regulējuma mērķis nav aizliegt negodīgu komercpraksi, kura direktīvas preambulas sestā apsvēruma izpratnē nodara kaitējumu *tikai* konkurentu saimnieciskajām interesēm vai attiecas uz tiesisku

30 — Skat. rīkojuma par prejudiciāla jautājuma uzdošanu 10.–12. lpp.

31 — Skat. Austrijas valdības rakstveida apsvērumu 11. punktu, 4. lpp.

32 — Šajā sakarā pastāv argumentu līdzība ar Vācijas valdības apsvērumiem lietā C-304/08 *Plus Warenhandelsgesellschaft*, kurā runa bija par valsts tiesiskā regulējuma saderību (Vācijas *UWG* 4. panta 6. punkts), kurā bija aizliegti saistītie piedāvājumi attiecībā uz konkursiem vai loterijām. Šī aizlieguma pamatā bija pirmām kārtām patērētāju tiesību aizsardzības apsvērumi. Attiecībā uz Vācijas valdības argumentiem šajā lietā skat. manus 2009. gada 3. septembra secinājumus šajā lietā, it īpaši 93. un 107. punktu.

33 — Šajā sakarā skat. 2000. gada 3. oktobra spriedumu lietā C-58/98 *Corsten* (*Recueil*, I-7919. lpp., 24. punkts) un 2004. gada 29. aprīļa spriedumu apvienotajās lietās C-482/01 un C-493/01 *Orfanopoulos* un *Oliveri* (*Recueil*, I-5257. lpp., 42. punkts).

34 — Skat. 2001. gada 25. oktobra spriedumu lietā C-475/99 *Ambulanz Glöckner* (*Recueil*, I-8089. lpp., 10. punkts), 2003. gada 13. novembra spriedumu lietā C-153/02 *Neri* (*Recueil*, I-13555. lpp., 34. un 35. punkts), iepriekš 33. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu apvienotajās lietās *Orfanopoulos* un *Oliveri*, 42. punkts, un 2005. gada 21. aprīļa spriedumu lietā C-267/03 *Lindberg* (Krājums, I-3247. lpp., 41. un 42. punkts).

darījumu starp komersantiem. Gluži pretēji, pastāv vienprātība par to, ka *UWG* 9.a panta 1. punkta 1) apakšpunkts no tā tiesiskā regulējuma mērķa viedokļa aizliedz negodīgu komercpraksi, kura vienmēr ietekmē *B2C* jomu. Līdz ar to *UWG* 9.a panta 1. punkta 1) apakšpunkta tiesiskais regulējums katrā ziņā ietilpst vēl Direktīvas 2005/29 piemērošanas jomā, turklāt nav izšķiroši tas, vai šis saistīto piedāvājumu aizliegums ir paredzēts pirmām kārtām noteiktu tiesību aizsardzībai, patērētāju, konkurentu vai sabiedrības interešu aizsardzībai, piemēram, saglabājot plašsaziņas līdzekļu daudzveidību. Šajā sakarā no tiesiskā viedokļa izskatāmajā prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā nav svarīgi, vai un cik lielā mērā, kā to ir norādījusi Austrijas valdība, strīdus valsts tiesiskā regulējuma mērķis ir turklāt plašsaziņas līdzekļu daudzveidības saglabāšana.

ii) Atbilstošo valsts tiesību normu un judikatūras vērtējums

55. Ņemot vērā vajadzību sniegt iesniedzējtiesai lietderīgu atbildi uz prejudiciālajiem jautājumiem [35] un vienlaicīgi ņemot vērā saskaņā ar EKL 222. pantu paredzēto ģenerāladvokātu pienākumu, ievērojot pilnīgu objektivitāti un neatkarību, izteikt pamatotus secinājumus [36], pabeigtības labad norādu, ka konkrēto tiesisko regulējumu, tostarp *UWG* izstrādes dokumentu, vērtējums parāda, ka Austrijas likumdevējam patērētāju tiesību aizsardzība ir bijusi vismaz tikpat svarīga kā konkurentu aizsardzība. No paskaidrojumiem ir izsecināms par valdības projektu attiecībā uz *UWG-Novelle 2007* [37], ka *UWG*

35 — 1979. gada 12. jūlija spriedumā lietā 244/78 *Union Laitière Normande* (*Recueil*, 2663. lpp., 5. punkts) Tiesa paskaidroja, ka, lai gan EKL 234. pantā tai nav atļauts vērtēt lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pamatus, tomēr vajadzība veikt lietderīgu Kopienu tiesību interpretāciju var radīt nepieciešamību noskaidrot tiesisko kontekstu, kurā ir jāietilpst lūgtajai interpretācijai. Lenaerts, K., Arts, A. un Maselis, I., *Procedural Law of the European Union*, 2. izdevums, 188. lpp., 6-021. punkts, uzskata, ka nekas neliedz Tiesai izklāstīt tās pamata prāvas faktu un dažu valsts tiesību aspektu izpratni kā atskaites punktu piemērojamo Kopienu tiesību normu un Kopienu tiesību principu lietderīgai interpretācijai.

36 — Pēc ģenerāladvokāta Ruisa-Harabo Kolomera [*Ruiz-Jarabo Colomer*] domām "La función del Abogado del Tribunal de Justicia de las Comunidades Europeas", *Problèmes d'interprétation*, Bisele, 2004, 334. un nākamā lpp., secinājumiem ir jābūt pamatam tiesnešu apspriedēm. Tiem parasti ir jāsniedz atbilde uz visiem tiesību jautājumiem, kuri rodas tiesvedības ietvaros, veicot izsmeļošu agrākās Tiesas judikatūras vērtējumu. Ģenerāladvokāts uzsver arī pieaugošo doktrīnu nozīmi šo jautājumu izskatīšanā.

37 — "Erläuterungen zur Regierungsvorlage für ein Bundesgesetz, mit dem das Bundesgesetz gegen den unlauteren Wettbewerb 1984 — UWG geändert wird (UWG-Novelle 2007)", kas publicēti laikrakstā *Recht und Wettbewerb*, 53. gadagājums, Nr. 170, 2007. gada decembris, 13. lpp., ir norādīts: "Projekts reglamentē kā jau spēkā esošajā *UWG B2B* jomu galvenokārt ne citādāk kā *B2C* jomu, jo konkurentu un patērētāju tiesību aizsardzība nav nodalāma".

B2B jomu galvenokārt nereglamentē citādāk kā *B2C* jomu, jo konkurentu un patērētāju tiesību aizsardzība no Austrijas likumdevēja viedokļa "nav nodalāmas".

56. Tas atbilst vairākuma viedoklim juridiskajā literatūrā, saskaņā ar kuru *UWG* vienlaicīgi konkurentu un sabiedrības vajadzībām tiek aizsargātas arī patērētāju intereses un tādēļ runa ir par "trīs mērķu aizsardzību" [38].

Tas attiecas arī uz izskatāmajā lietā aktuālo *UWG* 9.a panta 1. punkta 1) apakšpunkta tiesisko regulējumu, kura patērētāju tiesību aizsardzības raksturs juridiskajā literatūrā netiek apstrīdēts [39].

57. Turklāt ir jāsecina, ka arī saskaņā ar *Oberste Gerichtshof* judikatūru [40] — daļēji atsaucoties uz tiesību doktrīnās pastāvošo viedokli — *UWG* 9.a panta 1. punktā paredzētā balvu aizlieguma mērķis galvenokārt ir patērētāju

38 — Prunbauer, M., "Kommentar zum Vorschlag für eine EU-Richtlinie über unlautere Geschäftspraktiken im binnenmarkt-internen Geschäftsverkehr zwischen Unternehmen und Verbrauchern — ein missglückter Ansatz der Harmonisierung des Lauterkeitsrechts in der EU", *Recht und Wettbewerb*, 49. gadagājums, Nr. 161, 2003. gada septembris, 3. lpp., uzskata, ka *UWG* principā attiecas uz ne tikai uz konkurences darījumu patērētāju tiesību aspektiem, bet tādā pašā mērā uz konkurentu un sabiedrības aspektiem. Reklāmas pasākumu nevar uztvert vai novērtēt vienkārši vienpusēji attiecībā uz patērētājiem. Konkurentu aizsardzība un sabiedrības prasības pēc efektīvas cenas un vērtības attiecības vismaz netieši kalpo patērētāju aizsardzībai, jo tādējādi konkurences efektivitāte tiek nodrošināta patērētāju interesēs. Autore no tā secina, ka konkurences darījumus nedz no faktiskās saimnieciskās dzīves, nedz doktrīnas viedokļa nevar lietderīgi iedalīt "patērētāju konkurences daļā" un "uzņēmumu konkurences daļā". Wiebe, A., "Umsetzung der Geschäftspraktikenrichtlinie und Perspektiven für eine UWG-Reform", *Juristische Blätter*, 129. gadagājums, 2. burtnīca, 2007. gada februāris, 71. lpp., norāda, ka attiecībā uz Austriju un Vāciju jau ilgi vairs nav strīda par to, ka *UWG* aizsargā konkurentu, patērētāju un sabiedrības intereses, kā tas esot skaidri paredzēts jaunā Vācijas *UWG* 1. pantā. Raksturīgā aizsardzības mērķu papildināšana tiesisko regulējumu nodalīšanu starp *B2B* un *B2C* darījumiem padara faktiski pašu par sevi neiespējamu. Līdzīgi arī iepriekš 21. zemsvītras piezīmē minētais Büllesbach, E., 15. lpp., norāda uz trīs mērķu aizsardzību (patērētāji, konkurenti, sabiedrība), kura esot Vācijas un Austrijas godīguma regulējuma pamatā. Lettner, H., "Die Umsetzung der EU-Richtlinie über unlautere Geschäftspraktiken — Eine Bilanz des UWG-Neu in Österreich und Deutschland", *European Law Reporter*, 2009, Nr. 9, 313. lpp., arī norāda uz to, ka Austrijas *UWG* mērķis esot uzņēmumu interešu, sabiedrības interešu un patērētāju interešu aizsardzība kopumā.

39 — Iepriekš 11. zemsvītras piezīmē minētais Duursma-Kepplinger, D., norāda, ka *UWG* 9.a pants ir paredzēts patērētāju aizsardzībai (16. pants, 24. punkts, 808. lpp.). Balvu ierobežošanas mērķis likumā esot tostarp aizsargāt pircējus no precei nepiemītošu un maldinošu vērtību reklāmas un novērst savstarpēju konkurentu pārspēšanu ar (citām) priekšrocībām (9.a pants, 2. punkts, 276. lpp.). Autore uzskata, ka patiesais *UWG* mērķis esot nodrošināt vispārīgi preventīvu vispārējo patērētāju interešu aizsardzību, nekropļojot konkurenci ar negodīgu praksi (16. pants, 26. punkts, 810. lpp.). Horak, M., "Naht das Ende des Zugabenverbots?", *Ecolex*, 2008, 1138. lpp., norāda, ka balvu aizlieguma mērķis saskaņā ar *UWG* 9.a pantu galvenokārt ir saskatāms patērētāju aizsardzībā. Autors turklāt norāda uz šo secinājumu 40. zemsvītras piezīmē minēto *Oberste Gerichtshof* spriedumu. Skat. arī Kucsko, G., "Zur rechtspolitischen Begründung des Zugabenverbots", *Ecolex*, 1992, 709. lpp., kurš kā balvu aizlieguma rašanās vēstures Austrijā sākumu norāda 20. gadsimta sākumu. Autors norāda, ka primārais Austrijas "balvu aizlieguma" mērķis kopš tā rašanās brīža esot novērst, ka patērētāji, pieņemot pirkuma lēmumu, tiek subjektīvi ietekmēti ar balvām un ka ar balvām tiek slēpta preces patiesā cena un klients tādējādi tiek maldināts. Turklāt tam ir jānovērš savstarpēja uzņēmumu pārspēšana konkurencē.

40 — Skat. *Oberste Gerichtshof* 1999. gada 9. marta spriedumu lietā *Fini's Feinstes* (lietas numurs 4 Ob 28/99t). Tajā ir noteikts: "Balvu aizlieguma mērķis galvenokārt ir saskatāms patērētāju tiesību aizsardzībā — patērētāju vērtējumu, piemēram, dodot iespēju piedalīties laimes spēlē, nedrīkst ietekmēt vēlme spēlēt un tieksme pēc laimesta. Pirkuma lēmums ir jāpieņem attiecībā uz preces kvalitāti un cenu un pamatojoties uz objektīvu preču salīdzinājumu, nevis vairāk vai mazāk neapdomīgi, lai iegūtu kā ēsmu izsludināto balvu".

tiesību aizsardzība. Saskaņā ar to patērētāju vērtējumu, piemēram, dodot iespēju piedalīties laimes spēlē, nedrīkst traucēt vēlme spēlēt un tiekšanās pēc laimesta.

58. Līdz ar to arī pēc atbilstošo Austrijas valsts tiesību normu un judikatūras vērtējuma ir jāuzskata, ka *UWG* 9.a panta 1. punkta 1) apakšpunktā paredzētais balvu aizliegums vismaz vienlaicīgi ir vērsts uz patērētāju tiesību aizsardzību.

c) Secinājums

59. Pamatojoties uz minētajiem apsvērumiem, es secinu, ka *UWG* 9.a panta 1. punkta 1) apakšpunktā paredzētais valsts tiesiskais regulējums ietilpst Direktīvas 2005/29 piemērošanas jomā. Līdz ar to tas ir jāizvērtē, ņemot vērā direktīvas prasības [41].

3) Abu reglamentējošo tiesību aktu normatīvās struktūras vērtējums

a) Direktīvas 2005/29 tiesiskais regulējums

60. Lai konstatētu, vai Direktīva 2005/29 nepieļauj tādu valsts tiesību normu kā *UWG* 9.a panta 1. punkta 1) apakšpunkts, ir

41 — Skat. Horak, M., "Zugabenverbot gemeinschaftsrechtswidrig?", *Ecolex*, 2009/123, 341. lpp., pēc kura domām pirmais prejudiciālais jautājums attiecas uz to, vai balvu aizliegums *per se*, kuram ir jāaizsargā gan patērētāji, gan uzņēmumi, ir saderīgs ar Direktīvu 2005/29. Pēc autora domām, šāds *per se* aizliegums ir pretrunā Kopienu tiesībām, ja vien nav šauri ierobežota tā piemērošanas joma, un nevar tikt ierobežots ar piedāvājumiem, kuri ir paredzēti tikai uzņēmumiem un patērētāju intereses neskar. Šie nosacījumi *UWG* 9.a panta 1. punkta 1) apakšpunkta gadījumā neesot izpildīti. Iepriekš 38. zemsvītras piezīmē minētais Lettner, H., Nr. 9, 317. lpp., uzskata, ka apstāklis, ka saistīto piedāvājumu aizliegums *UWG* 9.a panta 1. punkta 1) apakšpunktā ir paredzēts ne tikai patērētāju aizsardzībai, bet arī citiem mērķiem, kuri neietilpst direktīvas materiālajā piemērošanas jomā, piemēram, plašsaziņas līdzekļu daudzveidības saglabāšanai vai vājāko konkurentu aizsardzībai, nepamato aizlieguma *per se* saglabāšanu attiecībā uz *B2C* jomu paralēli melnajam sarakstam. Līdz ar to abi autori uzskata, ka strīdus valsts tiesiskais regulējums ietilpst Direktīvas 2005/29 piemērošanas jomā.

jāanalizē un noslēgumā jāsalīdzina abu reglamentējošo tiesību aktu normatīvie uzdevumi un normatīvā struktūra.

62. Pirmkārt, tas izriet no direktīvas preambulas vienpadsmitā apsvēruma, atbilstoši kuram valstu noteikumu *saskaņošanai* ar šīs direktīvas starpniecību ir jārada vispārēja augsta līmeņa patērētāju tiesību aizsardzība. Otrkārt, tās preambulas divpadsmitajā apsvērumā tiek runāts par to, ka ir jārada situācija, kad patērētāji un uzņēmēji var paļauties uz vienotu *regulatīvu sistēmu*, kas balstās uz skaidri definētiem juridiskiem jēdzieniem, kas visā Eiropas Savienībā reglamentē visus negodīgās komercprakses aspektus. Atkārtoti uz tiesību *saskaņošanas* metodi tiek norādīts direktīvas 1. pantā, no kura izriet, ka tās mērķis ir dot ieguldījumu iekšējā tirgus pareizā darbībā un uzlabot patērētāju aizsardzību.

i) Pilnīga un maksimāla valsts tiesību normu saskaņošana kā regulatīvais mērķis

61. Kā sākumā minēts [42], Direktīvas 2005/29 mērķis ir dalībvalstu tiesību aktu par negodīgu komercpraksi pilnīga saskaņošana. Turklāt atšķirībā no līdz šim pieņemtās prakses juridiskajos dokumentos, kas attiecas uz patērētāju tiesību aizsardzības tiesību aktu saskaņošanu, šajā gadījumā ir centieni panākt ne tikai minimālu saskaņošanu, bet gan maksimālu valsts tiesību aktu saskaņošanu, kas, atskaitot konkrētus izņēmumus, aizliedz dalībvalstīm turpināt piemērot vai ieviest stingrākas tiesību normas, proti, neatkarīgi no tā, vai mērķis ir sasniegt augstāku patērētāju tiesību aizsardzības līmeni [43]. Abi secinājumi izriet gan no šīs direktīvas preambulas, gan tās vispārīgajām normām.

63. Par mērķi Kopienas līmenī panākt pilnīgu un maksimālu regulējumu direktīvas piemērošanas jomā ietilpstošajā dzīves jomā atkal skaidri liecina izteikumi direktīvas preambulas četrpadsmitajā un piecpadsmitajā apsvērumā, kuros skaidri tiek runāts par *pilnīgu saskaņošanu*. Turklāt tas izriet arī no iekšējā tirgus klauzulas direktīvas 4. pantā, atbilstoši kurai dalībvalstis neierobežo nedz pakalpojumu sniegšanas brīvību, nedz brīvu preču apriti tādu iemeslu dēļ, kas ir šīs direktīvas *saskaņotajā* jomā.

42 — Skat. šo secinājumu 33. punktu.

43 — Skat. iepriekš 4. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu apvienotajās lietās *VTB-VAB* un *Galatea*, 52. punkts.

64. Direktīvas 3. panta 5. punktā kā izņēmums paredzēts, ka dalībvalstis sešus gadus pēc 2007. gada 12. jūnija drīkst šīs direktīvas saskaņotajā jomā turpināt piemērot savus noteikumus, ar kuriem paredzēts vairāk ierobežojumu vai prasību salīdzinājumā ar šo direktīvu. Tomēr šī atkāpe attiecas tikai uz tām valsts tiesību normām, kas ir pieņemtas direktīvas ieviešanai un kurās ietvertas minimālās saskaņošanas klauzulas [44]. Visbeidzot, vēl viena atkāpe no pilnīgas saskaņošanas ir noteikta 3. panta 9. punktā attiecībā uz finanšu pakalpojumiem Direktīvas 2002/65/EK izpratnē un nekustamo īpašumu.

ii) Direktīvas 2005/29 normatīvā struktūra

65. Direktīvas 2005/29 centrs ir vispārējā klauzula 5. panta 1. punktā, kas nosaka negodīgas komercprakses aizliegumu. Kas konkrēti ir jāsaprot ar "negodīgu", tiek precizēts 5. panta 2. punktā. Atbilstoši tam komercprakse ir negodīga, ja, pirmkārt, tā ir pretrunā "profesionālās rūpības" prasībām un, otrkārt, ja tā var "būtiski kropļot" patērētāja saimniecisko rīcību. Atbilstoši 4. punktam it īpaši komercprakse ir negodīga, ja tā maldina (6. un 7. pants) vai ir agresīva (8. un 9. pants). 5. punktā norādīts uz direktīvas I pielikumu un tajā minētajiem komercprakses veidiem, kas "visos apstākļos uzskatāmi par negodīgiem". Tas pats saraksts vienveidīgi tiek piemērots visās dalībvalstīs, un to var grozīt, tikai pārskatot šo direktīvu.

66. Dalībvalstu tiesām un iestādēm, piemērojot šīs tiesības, vispirms ir jāņem vērā I pielikumā esošais saraksts, kurā ir minēts 31 negodīgas komercprakses veids. Ja uz komercpraksi attiecas kāds no minētajiem nosacījumiem, tā ir jāaizliedz; nekādi papildu izvērtējumi, piemēram, seku izvērtējums, nav vajadzīgi. Ja aizliegumu saraksts neattiecas uz konkrētajiem faktiem, ir jāizvērtē, vai

44 — Pie direktīvām Direktīvas 2005/29 3. panta 5. punkta izpratnē, kurās ir ietvertas minimālās saskaņošanas klauzulas, pieder: Padomes 1985. gada 20. decembra Direktīva 85/577/EEK par patērētāja aizsardzību attiecībā uz līgumiem, kas noslēgti ārpus uzņēmuma telpām (OV L 372, 31. lpp.), Padomes 1990. gada 13. jūnija Direktīva 90/314/EEK par kompleksiem ceļojumiem, kompleksām brīvdienām un kompleksām ekskursijām (OV L 158, 59. lpp.), Eiropas Parlamenta un Padomes 1994. gada 26. oktobra Direktīva 94/47/EK par pircēju aizsardzību attiecībā uz dažiem aspektiem līgumos, saskaņā ar kuriem pērk tiesības uz laiku izmantot nekustamo īpašumu (OV L 280, 83. lpp.), Eiropas Parlamenta un Padomes 1997. gada 20. maija Direktīva 97/7/EK par patērētāju aizsardzību saistībā ar distances līgumiem (OV L 144, 19. lpp.), Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 16. februāra Direktīva 98/6/EK par patērētāju aizsardzību, norādot patērētājiem piedāvāto produktu cenas (OV L 80, 27. lpp.), Padomes 1989. gada 3. oktobra Direktīva 89/552/EEK par dažu tādu televīzijas raidījumu veidošanas un apraides noteikumu koordinēšanu, kas ietverti dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos (OV L 298, 23. lpp.).

uz tiem neattiecas kāds no vispārējā klauzulā minētajiem piemēriem — maldinoša vai agresīva komercprakse. Tikai noliedzošas atbildes gadījumā tiek tieši piemērota Direktīvas 2005/29 5. panta 1. punktā ietvertā vispārējā klauzula [45].

b) *UWG* tiesiskais regulējums

67. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru katrai dalībvalstij, kurai adresēta direktīva, ir pienākums savā tiesību sistēmā veikt visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu direktīvas pilnu iedarbību atbilstoši tās mērķim [46]. Ar to ir saistīts dalībvalsts likumdevēja pienākums atbilstoši transponēt valsts tiesībās attiecīgo direktīvu [47]. Saskaņā ar EKL 249. panta trešās daļas formulējumu dalībvalstu iestādēm ir ļauts noteikt īstenošanas formas un metodes. Šī brīvā izvēle it īpaši ir valsts likumdevējam.

68. Šī iemesla dēļ judikatūrā ir atzīts, ka pareiza direktīvas transponēšana obligāti nenozīmē direktīvas normu burtisku atveidošanu kādā precīzā un īpašā tiesību normā [48]. Nozīme ir drīzāk tam, vai valsts tiesību akti, kas, transponējot direktīvu, ir stājušies spēkā, izpilda tiesiskās skaidrības un drošības prasības, lai nodrošinātu, ka, attiecīgās dalībvalsts tiesām un iestādēm piemērojot valsts tiesību aktus, tiek īstenota visa direktīvas koncepcija [49].

45 — Šāda pārbaudes shēma ir minēta arī De Cristofaro, G., "La direttiva 2005/29/CE — Contenuti, rationes, caratteristiche", *Le pratiche commerciali sleali tra imprese e consumatori*, Turīna, 2007, 12. lpp., un Henning-Bodewig, F., "Die Richtlinie 2005/29/EG über unlautere Geschäftspraktiken", *Gewerblicher Rechtsschutz und Urheberrecht Internationaler Teil*, 2005, 8./9. burtnīca, 631. lpp.

46 — Skat. tostarp 1977. gada 1. februāra spriedumu lietā 51/76 *Verbond van Nederlandse Ondernemingen* (*Recueil*, 113. lpp., 22. punkts), 1986. gada 26. februāra spriedumu lietā 152/84 *Marshall* (*Recueil*, 723. lpp., 48. punkts), 1996. gada 24. oktobra spriedumu lietā C-72/95 *Kraaijeveld* u.c. (*Recueil*, I-5403. lpp., 55. punkts), 1999. gada 17. jūnija spriedumu lietā C-336/97 Komisija/Itālija (*Recueil*, I-3771. lpp., 19. punkts), 2001. gada 8. marta spriedumu lietā C-97/00 Komisija/Francija (*Recueil*, I-2053. lpp., 9. punkts), 2002. gada 7. maija spriedumu lietā C-478/99 Komisija/Zviedrija (*Recueil*, I-4147. lpp., 15. punkts) un 2003. gada 26. jūnija spriedumu lietā C-233/00 Komisija/Francija (*Recueil*, I-6625. lpp., 75. punkts).

47 — Direktīvas transponēšana ir divu likumdošanas pakāpju procesa daļa, turklāt otrā pakāpe ir īstenojama valsts tiesību līmenī. Ar materiālo transponēšanu valsts tiesību līmenī direktīvas tiesības tiek konkretizētas (šajā sakarā skat. Vcelouch, P., *Kommentar zu EU- und EG-Vertrag* (izdevējs — Heinz Mayer), Vīne, 2004, 249. panta, 48. un 50. punkts, 17. un 18. lpp.).

48 — Skat. 1991. gada 28. februāra spriedumu lietā C-131/88 Komisija/Vācija (*Recueil*, I-825. lpp., 6. punkts), 1997. gada 20. marta spriedumu lietā C-96/95 Komisija/Vācija (*Recueil*, I-1653. lpp., 35. punkts), 2001. gada 15. novembra spriedumu lietā C-49/00 Komisija/Itālija (*Recueil*, I-8575. lpp., 21. un 22. punkts), 2005. gada 28. aprīļa spriedumu lietā C-410/03 Komisija/Itālija (Krājums, I-3507. lpp., 60. punkts). Uz to pareizi norāda Seichter, D., "Der Umsetzungsbedarf der Richtlinie über unlautere Geschäftspraktiken", *Wettbewerb in Recht und Praxis*, 2005, 1088. lpp., saistībā ar prasību transponēt Direktīvu 2005/29 Vācijas tiesībās.

49 — Šajā sakarā skat. Ruffert, M., no: Calliess/Ruffert (izdevēji), *Kommentar zu EUV/EGV*, 3. izdevums, 2007, 249. pants, 49. punkts, 2135. lpp. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru direktīvas transponēšanai ir faktiski jānodrošina tās pilnīga piemērošana. Skat. tostarp 1999. gada 9. septembra spriedumu lietā C-217/97 Komisija/Vācija (*Recueil*, I-5087. lpp., 31. punkts), 2000. gada 16. novembra spriedumu lietā C-214/98 Komisija/Grieķija (*Recueil*, I-9601. lpp., 49. punkts) un 2002. gada 11. jūlija spriedumu lietā C-62/00 *Marks & Spencer* (*Recueil*, I-6325. lpp., 26. punkts).

i) *UWG* 9.a panta 1. punkta 1) apakšpunkta aizlieguma normatīvās struktūras atspoguļojums

69. Saskaņā ar iesniedzējtiesas norādīto *UWG* 9.a panta 1. punkta 1) apakšpunktā uzņēmumiem attiecībā pret patērētājiem ir aizliegts pieteikt bezmaksas priekšrocības, kas pievienotas precēm vai pakalpojumiem. Ja pamata prece ir periodisks laikraksts (avīze, žurnāls), šis aizliegums plašāk ir attiecināms arī uz vienkāršu balvu piedāvāšanu un nodrošināšanu. Par balvu atbilstoši *Oberste Gerichtshof* judikatūrai [50] ir uzskatāma it īpaši ar pamata preces iegādi saistīta iespēja piedalīties laimes spēlē.

70. Kā izriet no rīkojuma par prejudiciāla jautājuma uzdošanu [51], šī norma judikatūrā tomēr tiek interpretēta šauri, tādējādi, ka ne katra balva tiek uzskatīta par nepieļaujamu. Saskaņā ar pastāvīgo *Oberste Gerichtshof* judikatūru *UWG* 9.a panta 1. punkta 1) apakšpunkta piemērošanas nosacījums ir tāds, ka apstrīdētajai rīcībai konkrētā gadījumā a) jābūt objektīvi piemērotai, lai ietekmētu patērētāju lēmumu iegādāties pamata preci (pamata pakalpojumu) [52], un ka šai rīcībai līdz ar to b) jāspēj izraisīt nozīmīgas izmaiņas pieprasījumā [53]. Šī iemesla dēļ jau zināmā mērā atkrīt faktiskos apstākļus veidojošais elements atbilstoši 1. punktam, jo nav nepieļaujamas "balvas" šīs normas izpratnē, ja vien nav izpildīti iepriekš minētie tiesas izstrādātie nosacījumi [54].

71. Neņemot vērā šo šauro interpretāciju Austrijas judikatūrā, ir jāsecina, ka strīdus *UWG* 9.a panta tiesiskais regulējums ir balstīts uz noteikuma—izņēmuma principu, proti, tādējādi, ka divu atšķirīgu preču vai pakalpojumu saistīšana, lai veicinātu noietu, saskaņā ar 1. punktu joprojām ir aizliegta, ja vien nav piemērojami 2. punktā uzskaitītie izņēmumi. Citiem vārdiem sakot, šī norma aizliedz saistīt divas atšķirīgas preces vai

50 — Skat. rīkojuma par prejudiciāla jautājuma uzdošanu 10. lpp.

51 — Iesniedzējtiesa rīkojuma par prejudiciāla jautājuma uzdošanu 8. lpp. norāda uz *Oberste Gerichtshof* 1992. gada 20. oktobra spriedumu lietā *Welt des Wohnens* (lietas numurs 4 Ob 87/92), 2008. gada 30. janvāra spriedumu lietā *ORF-Teletext* (lietas numurs 3 Ob 273/07d) un 2008. gada 14. februāra spriedumu (lietas numurs 4 Ob 17/08s).

52 — Iesniedzējtiesa rīkojuma par prejudiciāla jautājuma uzdošanu 8. lpp. norāda uz iepriekš 51. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā *Welt des Wohnens*.

53 — Iesniedzējtiesa rīkojuma par prejudiciāla jautājuma uzdošanu 8. lpp. norāda uz *Oberste Gerichtshof* 1999. gada 14. decembra spriedumu lietā *Tipp des Tages III* (lietas numurs 4 Ob 290/99x).

54 — Skat. arī prasītājas pamata prāvā rakstveida apsvērumu 4. lpp.

pakalpojumus pārdošanas veicināšanai un tādējādi ir jāsaprot kā principiāls saistīto piedāvājumu aizliegums, kas noteiktos gadījumos tomēr atļauj izdarīt atkāpes [55].

a) Pozitīvās valsts tiesības

i) Tiesiskā regulējuma sistēmas izmainīšana

4) Strīdus tiesiskā regulējuma saderība ar Direktīvu 2005/29

72. Ir jāizvērtē arī strīdus tiesiskā regulējuma saderības ar Direktīvu 2005/29 jautājums, turklāt pirmām kārtām ir jāpārbauda valsts tiesiskā regulējuma struktūra. Gadījumā, ja tiktu konstatēta valsts tiesību nesaderība, kā tas ir izsecināms no likuma formulējuma, pēc tam ir jāpārbauda, vai šis tiesiskais regulējums, atsaucoties uz iepriekš minēto *Oberste Gerichtshof* šauro interpretāciju, tomēr var tikt uzskatīts par tādu, kurš ir direktīvai atbilstošs.

73. Attiecībā uz strīdus tiesiskā regulējuma saderības ar Direktīvu 2005/29 jautājumu ir jāsecina, ka strīdus saistīto piedāvājumu aizliegums *UWG* 9.a panta 1. punkta 1) apakšpunktā ir īpašs tiesiskais regulējums pašā *UWG*, kuram sākotnēji nav atbilsmes Direktīvā 2005/269. *UWG* 9.a panta 1. punkta 1) apakšpunktā ir paredzēts principiāls pašā direktīvā neparedzēts saistīto piedāvājumu aizliegums.

74. Turklāt valsts tiesiskajam regulējumam sakarā ar tā pamatā esošo noteikuma—izņēmuma principu ir atšķirīga normatīvā struktūra nekā Direktīvai 2005/29. Pirmām kārtām tieši šīs tiesiskā regulējuma sistēmas izmaiņas rada šaubas attiecībā uz tā saderību ar minēto direktīvu, lai gan runa ir ne tik daudz par paša tiesiskā regulējuma formālo koncepciju, jo valsts likumdevējam, veicot transponēšanu, ir piešķirta noteikta rīcības brīvība, bet gan

55 — Skat. iepriekš 39. zemsvītras piezīmē minēto Horak, M., 1137. lpp., kurš *UWG* 9.a panta tiesisko regulējumu salīdzina ar tā saucamajiem "*per se* aizliegumiem". Ar *per se* aizliegumiem noteikta, abstrakti aprakstīta komercprakse tiekot aizliegta principā, turklāt tiesa nevar atsevišķā gadījumā pārbaudīt [komercprakses] ietekmi uz patērētājiem vai konkurentiem. Lai radītu praksei atbilstošu līdzsvaru, šādi aizliegumi lielākoties esot papildināti ar izņēmumu sarakstu. Pēc autora domām, *UWG* 9.a pants ar principiālu balvu aizliegumu tā 1. punktā un izņēmumu sarakstu tā 2. punktā atbilst šai sistēmai. Iepriekš 17. zemsvītras piezīmē minētais Heidinger, R., 45. lpp., uzskata, ka *UWG* 9.a panta tiesiskais regulējums ir formulēts kā *per se* aizliegums, ar kuru esot aizliegta noteikta komercprakse, turklāt nav jāpārbauda šīs [komercprakses] ietekme uz patērētāju atsevišķā gadījumā.

drīzāk par šīs valsts normas normatīvo saturu. Satura ziņā tā neatbilst Direktīvas 2005/29 saturam. Kā es jau izklāstīju savos secinājumos apvienotajās lietās C-261/07 (*VTB-VAB*) un C-299/07 (*Galatea*), Direktīva 2005/29 īsteno pieeju par labu tirgotāja brīvībai veikt uzņēmējdarbību, kas būtībā atbilst tiesību normai *in dubio pro libertate* [56]. Līdz ar to direktīvā, pretēji *UWG* 9.a panta 1. punkta 1) apakšpunkta tiesiskajam regulējumam, tiek pieņemts, ka komercprakse ir godīga, kamēr tā neatbilst precīzi raksturotiem tiesiskiem aizlieguma nosacījumiem [57].

75. Šai liberālajai pieejai ir konkrēts normatīvi politisks pamats, kas ir nodrošināt, lai tiktu īstenots direktīvas preambulas ceturtajā un piektajā apsvērumā, kā arī 1. pantā noteiktais Kopienu likumdevēja mērķis ar vienveidīgām normām Kopienu līmenī novērst šķēršļus pārrobežu pakalpojumu un preču apritei vai brīvībai veikt uzņēmējdarbību, kuri izriet no liela skaita valsts tiesību normām par negodīgu komercpraksi, proti, tādā apmērā, kādā tas ir vajadzīgs netraucētai iekšējā tirgus darbībai un augsta līmeņa patērētāju tiesību aizsardzībai [58].

ii) *UWG* 9.a panta 2. punkta izņēmuma tiesiskā regulējuma nepietiekamība

76. Tādi izņēmuma no principiālā aizlieguma faktiskie apstākļi, kādi ir paredzēti *UWG* 9.a panta 2. punktā, nevar aptvert visas gadījumu kombinācijas, kuras saskaņā ar Direktīvas 2005/29 normām būtu uzskatāmas par pieļaujamu komercpraksi, jo tajā nav nodrošināta konkrēto gadījumu novērtēšana

56 — Skat. manus iepriekš 15. zemsvītras piezīmē minētos secinājumus apvienotajās lietās *VTB-VAB* un *Galatea*, 81. punkts. To apstiprina iepriekš 25. zemsvītras piezīmē minētais Micklitz, H.-W., 374. lpp.

57 — Abbamonte, G., "The unfair commercial practices Directive and its general prohibition", *The regulation of unfair commercial practices under EC Directive 2005/29 — New rules and new techniques*, Norfolka, 2007, 15. lpp., šī iemesla dēļ apraksta direktīvas pieeju kā liberālu. Saskaņā ar to atļauts esot viss, kas neesot skaidri aizliegts. Iepriekš 45. zemsvītras piezīmē minētais De Cristofaro, G., 11. lpp., pareizi norāda, ka direktīvā esot punktuāla pieeja, jo tajā esot paredzēti kritēriji, lai komercpraksi kvalificētu kā negodīgu, turpretī tajā nekādi nav aprakstītas godīgas komercprakses īpašības.

58 — Skat. Bakardjieva Engelbrekt, A., "An End to Fragmentation? The Unfair Commercial Practices Directive from the Perspective of the New Member States from Central and Eastern Europe", *The regulation of unfair commercial practices under EC Directive 2005/29 — New rules and new techniques*, Norfolka, 2007, 47. un nākamā lpp., kura uzsver Direktīvas 2005/29 saskaņojošo iedarbību, kuras mērķis esot novērst tās būtiskās atšķirības dalībvalstu konkurences godīguma tiesiskajos regulējumos, kuras pastāvēja pirms direktīvas spēkā stāšanās. Līdzīgi arī iepriekš 21. zemsvītras piezīmē minētais Bargelli, E., 79. lpp. Weatherill, S., "Who is the "Average Consumer" ", *The regulation of unfair commercial practices under EC Directive 2005/29 — New rules and new techniques*, Norfolka, 2007, 137. lpp., apzīmē Direktīvas 2005/29 pieeju kā reglamentējošu deregulāciju. Valsts likumdošanas saskaņošana deregulējot tirgu, jo tā atceļ dalībvalstu likumdošanas daudzveidību, ieviešot vienveidīgu normatīvo struktūru. Iepriekš 23. zemsvītras piezīmē minētais Falce, V. un Ghidini, G., 372. lpp., uzskata, ka Direktīvas 2005/29 mērķis ir no jauna līdzsvarot, no vienas puses, konkurenci iekšējā tirgū bez robežām un, no otras puses, patērētāju tiesību aizsardzību.

kompetentajās valsts tiesās un iestādēs [59]. Tiesa to ir apstiprinājusi arī spriedumā apvienotajās lietās *VTB-VAB* un *Galatea* [60].

77. Tā kā saistītie piedāvājumi netiek pieskaitīti pie I pielikumā minētajiem komercprakses veidiem, kas visos apstākļos uzskatāmi par negodīgiem, tos principā drīkst aizliegt tikai tad, ja tie ir negodīgi komercprakses veidi, jo tie, piemēram, direktīvas izpratnē ir maldinoši vai agresīvi. Neskaitot iepriekš minēto, saskaņā ar Direktīvu 2005/29 aizliegt komercpraksi var tikai tad, ja tā ir vērtējama kā negodīga tādēļ, ka ir pretrunā profesionālās rūpības prasībām vai attiecībā uz produktu būtiski ietekmē vai var būtiski ietekmēt vidusmēra patērētāja saimniecisko rīcību.

arī, ka attiecīgā konkrētā gadījuma izvērtēšana nav ierobežota tikai ar 5. panta 1. punkta vispārējās klauzulas piemērošanu, bet gan aptver arī precīzo direktīvas 5.–9. panta piemērošanu. Kā izriet no direktīvas preambulas septiņpadsmitā apsvēruma, arī Kopienu likumdevējs pieņem, ka gadījumā, ja komercprakse nav ietverta starp I pielikumā minētajiem komercprakses veidiem, katrs atsevišķs gadījums ir jāizvērtē, balstoties uz Direktīvas 2005/29 5.–9. panta noteikumiem. Tas izriet no direktīvas preambulas septiņpadsmitā apsvēruma trešā teikuma *a contrario* interpretācijas, kurā ir teikts, ka I pielikumā uzskaitīto komercprakses veidu gadījumā runa ir tikai par komercprakses veidiem, kurus "var uzskatīt par negodīgiem, neizvērtējot katra atsevišķa gadījuma atbilstību 5. līdz 9. pantam".

iii) Starpsecinājums

78. Vai tas tā ir saistīto piedāvājumu gadījumā, to tomēr nevar vispārīgi konstatēt, bet gan šajā sakarā drīzāk katrā atsevišķā gadījumā ir jāizvērtē konkrētā komercprakse. Tas nepārprotami izriet no direktīvas preambulas septītā apsvēruma, saskaņā ar kuru šīs direktīvas, un jo īpaši tās vispārējo klauzulu, piemērošanā būtu jāņem vērā katra atsevišķā gadījuma konteksts. Vārds "jo īpaši" parāda

79. Strīdus tiesiskais regulējums, kā tas izriet no likuma formulējuma, nav saderīgs ar Direktīvu 2005/29.

59 — Šajā sakarā skat. arī iepriekš 17. zemsvītras piezīmē minēto Heidinger, R., 46. lpp.

60 — Minēts iepriekš 4. zemsvītras piezīmē, 64. un 65. punkts.

b) Iespēja veikt interpretāciju, kas ir saderīga ar direktīvu

80. Kā es izklāstīju secinājumos lietā *Plus Warenhandelsgesellschaft* [61], izskatot jautājumu, vai valsts tiesību norma neatbilst Kopienu tiesību aktiem, ir būtisks ne tikai šīs normas teksts, bet jāņem vērā arī interpretācija, ko šai normai sniegušas valsts tiesas [62]. Sniedzot visiem tiesību subjektiem saistošu tiesību aktu interpretāciju, dalībvalsts judikatūra kļūst par nepieciešamu kritēriju, lai novērtētu, vai valsts tiesību akti ir transponēti un interpretēti atbilstoši Kopienu tiesībām [63].

81. Par labu saderībai ar direktīvu līdz ar to varētu būt apstāklis, ka *Oberste Gerichtshof* parasti veic šauru principiālā saistīto piedāvājumu aizlieguma interpretāciju. Nevar izslēgt, ka šāds aizliegums ar šauru valsts tiesas veiktu interpretāciju tiek samazināts tik ļoti, ka galu galā tas kļūst direktīvai atbilstošs. Turklāt ir jāatgādina, ka dalībvalsts tiesai saskaņā ar Tiesas judikatūru ir pienākums valsts tiesības, neatkarīgi no tā, vai tiesību normas ir pieņemtas pirms vai pēc Direktīvas [pieņemšanas], interpretēt atbilstoši direktīvas formulējumam un mērķim [64], lai sasniegtu direktīvā izvirzīto mērķi un tādējādi nodrošinātu atbilstību EKL 249. panta trešajai daļai, turklāt tiesai šī interpretācija ir jāveic saskaņā ar Kopienu tiesību prasībām, pilnībā izmantojot tai atbilstoši valsts tiesībām piešķirto rīcības brīvību [65]. Ar to ir saistīta attiecīgo valsts tiesību normu vai pat turpmākās tiesību attīstības

61 — Minēts iepriekš 20. zemsvītras piezīmē, 82. punkts.

62 — Iepriekš 35. zemsvītras piezīmē minētie Lenarts, K., Arts, D. un Maselis, I., 5-056. punkts, 162. lpp., norāda uz to, ka valsts likumu, noteikumu vai administratīvo noteikumu piemērošanas apjoms ir jāvērtē, ņemot vērā valsts tiesu sniegtu interpretāciju. Kopienu tiesībām atbilstoša valsts tiesību interpretācija bija Vācijas *Bundesgerichtshof* [Federālās Augstākās tiesas] lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets lietā C-42/95 *Siemens/Nold* (spriedums pasludināts 1996. gada 19. novembrī, *Recueil*, I-6017. lpp.), kā arī Beļģijas *Hof van beroep te Gent* [Gentes Apelācijas tiesa] lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets lietā C-205/07 *Gysbrechts* (spriedums pasludināts 2008. gada 16. decembrī, Krājums, I-9947. lpp.).

63 — Šajā sakarā skat. manus 2008. gada 4. septembra secinājumus lietā C-338/06 Komisija/Spānija (spriedums pasludināts 2008. gada 18. decembrī, Krājums, I-10139. lpp., 89. punkts).

64 — 1984. gada 10. aprīļa spriedums lietā 14/83 *von Colson* un *Kamann/Nordrhein-Westfalen* (*Recueil*, 1891. lpp., 26. punkts) un spriedums lietā 79/83 *Harz/Deutsche Tradax* (*Recueil*, 1921. lpp., 26. punkts), 1986. gada 15. maija spriedums lietā 222/84 *Johnston/Chief Constable of the Royal Ulster Constabulary* (*Recueil*, 1651. lpp., 53. punkts), 1987. gada 8. oktobra spriedums lietā 80/86 *Kolpinghuis Nijmegen* (*Recueil*, 3969. lpp., 12. punkts), 1988. gada 20. septembra spriedums lietā 31/87 *Beentjes* (*Recueil*, 4635. lpp., 39. punkts), 1994. gada 14. jūlija spriedums lietā C-91/92 *Faccini Dori* (*Recueil*, I-3325. lpp., 24. punkts), 1999. gada 25. februāra spriedums lietā C-131/97 *Carbonari* (*Recueil*, I-1103. lpp., 48. punkts), 2000. gada 15. jūnija spriedums lietā C-365/98 *Brinkmann Tabakfabriken* (*Recueil*, I-4619. lpp., 40. punkts), 2000. gada 27. jūnija spriedums apvienotajās lietās no C-240/98 līdz C-244/98 *Océano Grupo Editorial* un *Salvat Editores* (*Recueil*, I-4941. lpp., 30. punkts), 2000. gada 13. jūlija spriedums lietā C-456/98 *Centrosteel* (*Recueil*, I-6007. lpp., 16. punkts), 2000. gada 3. oktobra spriedums lietā C-371/97 *Gozza* (*Recueil*, I-7881. lpp., 37. punkts). Līdzīgi 1990. gada 13. novembra spriedumā lietā C-106/89 *Marleasing* (*Recueil*, I-4135. lpp., 8. punkts), 2003. gada 15. maija spriedumā lietā C-160/01 *Mau* (*Recueil*, I-4791. lpp., 36. punkts), 2003. gada 22. maija spriedumā lietā C-462/99 *Connect Austria* (*Recueil*, I-5197. lpp., 38. punkts), 2003. gada 23. oktobra spriedumā lietā C-408/01 *Adidas-Salomon* un *Adidas Benelux* (*Recueil*, I-12537. lpp., 21. punkts) un 2004. gada 9. marta spriedumā apvienotajās lietās no C-397/01 līdz C-403/01 *Pfeiffer* (*Recueil*, I-8835. lpp., 113. punkts). Šajā sakarā skat. Schweitzer, M., Hummer, W., un Obwexer, W., *Europarecht*, Vīne, 2007, 82. un nākamā lpp.

65 — Iepriekš 64. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *Colson* un *Kamann/Nordrhein-Westfalen*, 28. punkts, un iepriekš 64. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *Harz/Deutsche Tradax*, 28. punkts.

direktīvai atbilstošas samazināšanas iespēja tiktāl, ciktāl valsts tiesām ir tiesības to darīt [66].

— Direktīvas 2005/29 5. panta 4. un 5. punkts

82. Tomēr *Oberste Gerichtshof* veiktajai šaurajai interpretācijai būtu jāizraisa plaša *UWG* 9.a panta 1. punkta 1) apakšpunkta normatīvā satura atbilstība direktīvas normām.

Direktīvas I pielikumā ietvertais negodīgo komercprakses veidu saraksts

i) Pārbaude, ņemot vērā direktīvas normas

84. Vispirms ir jāsecina, ka komercprakse, kura ir aizliegta *UWG* 9.a panta 1. punktā, neatbilst nevienam direktīvas I pielikumā uzskaitītajiem negodīgas komercprakses gadījumiem. Nav piemērojama it īpaši 16. punktā minētā situācija, kurā tiek reklamēts, ka produkti var palielināt izredzes laimēt azartspēlēs. Tas attiecas uz īpaša veida reklāmu [67], tomēr ne saistīto piedāvājumu izmantošanu kā tādu [68]. Turklāt atbildētāja pamata prāvā nereklamē, ka vienkāršs preces pirkums jau dod izredzes uz laimesta saņemšanu. Piedāvāta tiek tikai iespēja piedalīties jau tāpat ikvienam internetā pieejamā laimes spēlē,

83. Turpmāk ir jāizvērtē, vai strīdus saistīto piedāvājumu aizliegums tam Austrijas judikatūrā piedēvētajā šaurajā interpretācijā var tikt uzskatīts par saderīgu ar direktīvu. Šim nolūkam ir jāizmanto šo secinājumu 66. punktā aprakstītā pārbaudes shēma.

66 — Streinz, R., *Europarecht*, 8. izdevums, Heidelberga, 2008, 161. lpp., 456. punkts, uzskata, ka pienākuma interpretēt atbilstoši direktīvai robeža ir atrodama valsts tiesību spējā tikt interpretētām. Tiktāl, ciktāl valsts tiesas ir tiesīgas veikt arī tiesību tālākveidošanu, tām attiecīgi valsts tiesības būtu jāveido tālāk atbilstoši direktīvai.

67 — Attiecībā uz šī aizlieguma faktisko apstākļu normatīvo mērķi skat. Büllesbach, E., minēts iepriekš 21. zemsvītras piezīmē, 114. lpp. Ja komersants apgalvo, ka kāda prece varot palielināt laimesta izredzes laimes spēlēs, tad patērētājs pieņem, ka laimesta saņemšanas [iespējas] var ietekmēt sev par labu, iegādājoties preci. Laimes spēlēm tomēr esot raksturīgs tas, ka laimesta saņemšana galvenokārt tiek noteikta ar sakritību. Pamatojoties uz šo aleatorisko elementu, laimesta saņemšanas ietekmēšana principā ir neiedomājama. Līdz ar to maldināšana notiek attiecībā uz preces atbilstību nolūkam. Tā kā šis apgalvojums ir tieši saistīts ar vēlmi spēlēt, pastāvot īpaši draudu patērētājiem situācija, jo tā lēmuma racionalitāte var tikt būtiski ietekmēta ar cerību uz vieglāku laimestu.

68 — Skat. manu iepriekš 20. zemsvītras piezīmē minēto secinājumu lietā *Plus Warenhandelsgesellschaft* 85. punktu.

turklāt pircējam netika solītas lielākas laimesta izredzes. Patērētājam, kurš vēlas piedalīties "Gada futbolista" vēlēšanās, līdz ar to nav obligāti jāiegādājas strīdus laikraksts, bet tas var izvēlēties starp dažādajām piedalīšanās iespējām. Tas, ka [kāda dalībnieka] laimesta izredzes būtu mazākas cita piedalīšanās varianta kā strīdus laikraksta iegāde gadījumā nekā citiem dalībniekiem, netiek nedz pieņemts, nedz arī ir izsecināms no objektīva vērtējuma.

— Maldinoša komercprakse direktīvas 6. un 7. panta izpratnē

86. Maldinošai komercpraksei, kā to pierāda direktīvas 6. un 7. panta interpretācija, it īpaši raksturīgs ir maldināšanas par būtiskām preces īpašībām elements. Preces būtiska īpašība atbilstoši direktīvas 6. panta 1. punkta d) apakšpunktam ir arī cena.

— Maldinoša vai agresīva komercprakse direktīvas 5. panta 4. punkta izpratnē

87. Spriedumā lietā *Oosthoek's Uitgeversmaatschappij* [70], uz kuru savos apsvērumos atsaucas Austrijas valdība, Tiesa saistībā ar Nīderlandes aizlieguma saderību ar preču brīvu apriti ir atzinusi, ka "balvu piedāvājums kā tirdzniecību veicinošs līdzeklis patērētājiem var radīt kļūdainu priekšstatu par preču patiesajām cenām un var izkropļot uz sasniegumiem balstītas konkurences nosacījumu". Tiesa no tā izsecināja, ka "tiesiskais regulējums, kas minētā iemesla dēļ ierobežo vai pat aizliedz šādu tirdzniecības praksi, ir atbilstīgs, lai veicinātu patērētāju tiesību aizsardzību un godīgu tirdzniecību".

85. Šaubas ir par to, vai komercprakse, kura ir aizliegta *UWG* 9.a panta 1. punktā, direktīvas 5. panta 4. punkta izpratnē var tikt uzskatīta par maldinošu vai agresīvu. To apgalvo Austrijas valdība, kura strīdus tiesiskajā regulējumā saskata Direktīvas 6. panta 1. punkta d) apakšpunkta vai attiecīgi 8. un 9. panta transponēšanu [69].

88. Šie secinājumi, kuri ir izdarīti ilgi pirms Direktīvas 2005/29 pieņemšanas, nav zaudējuši savu aktualitāti, jo, saprotot pareizi iepriekš citēto sprieduma fragmentu, tie patiesībā atsaucas uz abstraktu risku, ko rada

69 — Skat. Austrijas valdības rakstveida apsvērumu 55. punktu, 21. lpp.

70 — 1982. gada 15. decembra spriedums lietā 286/81 *Oosthoek's Uitgeversmaatschappij* (*Recueil*, 4575. lpp., 18. punkts).

piedāvājumu saistīšana, kura noteiktos apstākļos neļauj pietiekami noskaidrot atsevišķas preces vērtību. Uz to norāda darbības vārda "var" izmantošana pirmajā teikumā. Tādēļ Tiesa ir netieši uzskatījusi par nepieciešamu novērtēt katru atsevišķu gadījumu, kā to Kopienu likumdevējs prasa arī Direktīvā 2005/29.

— Agresīva komercprakse direktīvas 8. panta izpratnē

91. Tāpat nevar būt runa par vispārēju saistīto piedāvājumu iekļaušanu agresīvas komercprakses veidu kategorijā, ja tam saskaņā ar direktīvas 8. pantu tiek prasīta ietekme uz vidusmēra patērētāja izvēles vai rīcības brīvību attiecībā uz produktu, tostarp uzmācoties, piespiežot vai izmantojot fizisku spēku.

89. Turklāt no minētā sprieduma nepārprotami izriet, ka Tiesa lēmusi tikai par strīdus Nīderlandes balvu aizlieguma saderības ar preču brīvu apriti jautājumu, ņemot vērā tā specifisko likuma saturu. Līdz ar to Tiesas secinājumu attiecināšana uz pamata prāvu nav iespējama tieši. Šādos apstākļos nav pamatots arguments, saskaņā ar kuru neatkarīgi no attiecīgā veida ikviena balvu piemērošana ir potenciāli maldinoša.

92. Šī pazīme nav nedz saistītiem piedāvājumiem raksturīga, nedz arī tā pastāv pamata prāvā. Līdz ar to strīdus tiesiskais regulējums, neraugoties uz tā šauro interpretāciju, neatbilst direktīvas 8. pantam.

— Direktīvas 2005/29 5. panta 2. punkts

90. Līdz ar to strīdus tiesiskais regulējums tam Austrijas judikatūrā piedēvētajā šaurajā interpretācijā nevar tikt uzskatīts par saderīgu ar direktīvas 6. panta 1. punkta d) apakšpunktu.

93. Saskaņā ar direktīvu jautājums par [komercprakses] aizliegšanu rodas tikai tad, ja tā ir vērtējama kā negodīga tādēļ, ka ir pretrunā profesionālās rūpības prasībām un attiecībā uz produktu būtiski ietekmē vai var būtiski ietekmēt vidusmēra patērētāja saimniecisko rīcību. Šajā sakarā ir jābūt kumulatīvi izpildītiem [direktīvas] 5. panta

2. punkta a) un b) apakšpunkta faktisko apstākļu nosacījumiem [71].

94. Savukārt *UWG* 9.a panta 1. punkta 1) apakšpunkta saderības ar Direktīvas 2005/29 5. panta 2. punktu pārbaude tiek īstenota divos posmos. Vispirms ir jāpārbauda, vai *UWG* 9.a panta 1. punkta 1) apakšpunkta tiesiskais regulējums, ņemot vērā iepriekš minēto šauro interpretāciju, aizliegumam izvirza tādas pašas juridiskās prasības kā direktīva. Ja atbilde būtu apstiprinoša, ir jāpārbauda, vai šis dalībvalsts tiesiskais regulējums aptver tikai tādas situācijas, kuras 5. panta 2. punkta izpratnē ir vērtējamas kā negodīgas.

Spēja būtiski ietekmēt vidusmēra patērētāja rīcību

— Juridisko prasību atbilstība

95. Strīdus tiesiskā regulējuma plaša atbilstība satura ziņā Direktīvas 2005/29 normām katrā ziņā pastāv attiecībā uz 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā minēto prasību, jo saskaņā ar Austrijas tiesu veikto šauro interpretāciju, kurā tiek prasīts, ka, lai balvas būtu nelikumīgas *UWG* 9.a panta 1. punkta izpratnē, to paziņošanai, piedāvāšanai vai nodrošināšanai "objektīvi ir jāvar ietekmēt konkrēto patērētāju rīcību". Turklāt iesniedzējtiesa savā rīkojumā par prejudiciāla jautājuma uzdošanu pati norāda uz iespēju šo Austrijas judikatūrā izstrādāto prasību interpretēt atbilstoši 5. panta 2. punkta b) apakšpunktam [72]. Šajā sakarā nav šaubu, ja vien šai būtībā burtiski vienādajai valsts tiesību prasībai ir tāda pati nozīme, kāda tai ir Kopienu tiesībās.

— Piemērošanas jomas atbilstība

96. "Būtiski kropļot patērētāju saimniecisko rīcību" 2. panta e) punkta izpratnē atbilstoši tajā iekļautajai juridiskajai definīcijai ir jāsaprot: "izmantot komercpraksi, lai būtiski mazinātu patērētāja spējas pieņemt uz informāciju

71 — Šajā sakarā skat. iepriekš 57. zemsvītras piezīmē minēto Abbamonte, G., 21. lpp.; Massaguer, J., *El nuevo derecho contra la competencia desleal — La Directiva 2005/29/CE sobre las Prácticas Comerciales Desleales*, Cizur Menor, 2006, 58. lpp.; Maione, N., "Le pratiche commerciali sleali nella direttiva 2005/29/CE", *Lezioni di diritto privato europeo*, 2007, 1068. lpp.

72 — Skat. rīkojuma par prejudiciāla jautājuma uzdošanu 10. lpp.

balstītu lēmumu, tādējādi liekot patērētājam pieņemt tādus lēmumus par darījuma veikšanu, kādus viņš citādi nebūtu pieņēmis". Ar šo tiesisko regulējumu aizsargājamās intereses ir patērētāja lēmumu pieņemšanas brīvība [73].

97. Pat tad, ja iesniedzējtiesa savā prejudiciālajā jautājumā vispārēji jautā par *UWG* 9.a panta 1. punkta 1) apakšpunkta saderību ar direktīvu, lēmuma pamata prāvā pieņemšanai nav izšķiroša *UWG* 9.a panta 1. punkta 1) apakšpunkta saderība saistībā ar visiem tajā aptvertajiem gadījumiem (laikraksti un balvas), bet gan tikai saistībā ar laikrakstu un laimes spēļu saistīto piedāvāšanu. Arī lietas dalībnieces savos apsvērumos pirmām kārtām atsaucas uz šo ļoti specifisko no patērētāju tiesību aizsardzības viedokļa problemātisko saistīto piedāvājumu darījumu veidu. Šī iemesla dēļ turpmāk ir tikai tuvāk jāaplūko šīs konkrētās komercprakses iedarbība uz patērētāju rīcību.

98. Austrijas valdība iepriekš minēto nosacījumu par preču un laimes spēļu saistīto piedāvājumu uzskata par izpildītu [74]. Tā paskaidro, ka tieši periodisko laikrakstu par salīdzinoši zemu mazumtirdzniecības cenu gadījumā, kā tas ir pamata prāvā, patērētājs pamata preci nolems iegādāties laimesta izredžu dēļ, nevis precei piemītošo īpašību dēļ. Tieši šajā gadījumā izredzes bez maksas piedalīties laimes spēlē ar iespēju laimēt nesamērīgi lielu balvu varot būtiski ietekmēt patērētāja pirkuma rīcību plašsaziņas līdzekļu nozarē.

99. Austrijas valdība pamatoti apgalvo, ka azartspēļu izmantošana reklāmas jomā var noteikti izraisīt cilvēkos tieksmi spēlēt. Kā es jau norādīju savos secinājumos lietā *Plus Warenhandelsgesellschaft* [75], šādas spēles, īpaši ņemot vērā arī izredzes iegūt, iespējams, pat ļoti lielus laimestus, cilvēkos izraisa zināmu tiekšanos pēc tām. To izmantošana var piesaistīt potenciālo klientu uzmanību, lai izvēlētās reklāmas stratēģijas ietvaros to uzmanību novirzītu citiem mērķiem. Tāpēc izvirzīto argumentu, ka šāda komercprakse noteiktos

73 — Tomēr ne patērētāja saimnieciskās intereses. Iepriekš 57. zemsvītras piezīmē minētais Abbamonte, G., 23. lpp., uzskata, ka šis tiesiskais regulējums izriet no pamatpieņēmuma, ka negodīga komercprakse parasti izkropļo patērētāja vēlmes, ietekmējot viņa lēmumu pieņemšanas brīvību vai spēju. Līdz ar to patērētāji pirktu preces, kas viņiem nav vajadzīgas, vai tādas, kuras viņi citkārt — ja nebūtu ietekmēšanas — uzskatītu par mazvērtīgām. Direktīvas 2005/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā tomēr nav minēti patērētāja ekonomiskie zaudējumi. Prasība ar tādu pazīmi, kā uzskata autors, būtu neatbilstoša, jo tas būtiski pazeminātu patērētāju tiesību aizsardzības līmeni Eiropas Savienībā.

74 — Skat. Austrijas valdības rakstveida apsvērumu 51. punktu, 20. lpp.

75 — Minēts iepriekš 20. zemsvītras piezīmē, 93. punkts.

apstākļos varot būtiski ietekmēt patērētāja pirkuma rīcību plašsaziņas līdzekļu nozarē, līdz ar to, aplūkojot vispārīgi, nevar atstāt bez ievērības.

100. Tomēr pastāv šaubas, vai šāds vispārējs vērtējums nepastarpināti ir saderīgs ar Kopienu tiesību normām, jo, no vienas puses, Direktīvā 2005/29, kā jau iepriekš redzējām, ir prasīts valsts tiesu vai iestāžu veikts visaptverošs konkrētā gadījuma apstākļu vērtējums, lai varētu konstatēt konkrētās komercprakses negodīgumu [76], un, no otras puses, tajā, lai pārbaudītu attiecīgā reklāmas pasākuma iedarbību, ir atsauce uz vidusmēra patērētāja vai attiecīgi kādas patērētāju grupas vidusmēra dalībnieka uztveri.

101. Kā tas izriet no Direktīvas 2005/29 preambulas astoņpadsmitā apsvēruma, direktīvā izmantotais vidusmēra patērētāja jēdziens atbilst tieši Tiesas judikatūrā izstrādātajam patērētāja modelim [77], kurš "ir samērā informēts, uzmanīgs un apdomīgs", turklāt būtu jāņem vērā "sociālie, kultūras un valodas faktori". Direktīvas preambulas astoņpadsmitā apsvēruma pēdējā teikumā vidusmēra patērētāja jēdziens tiek izskaidrots sīkāk, turklāt tiek uzsvērts, ka tas "nav balstīts uz statistikas metodi". Turklāt tiek prasīts, ka "attiecīgo valstu tiesām un iestādēm būs jāizmanto pašu lemtspēja, lai noteiktu vidusmēra patērētāja tipisko reakciju katrā konkrētā gadījumā".

102. Tiesas izstrādātā reklāmas pasākuma ietekmes uz vidusmēra patērētāju pārbaudes metode ir balstīta uz samērīguma principu. Tās mērķis ir radīt atbilstošu līdzsvaru starp, no vienas puses, patērētāju aizsardzības mērķi un, no otras puses, vajadzību veicināt preču apriti iekšējā tirgū, kam raksturīga brīva konkurence. Ar Direktīvu 2005/29 Kopienu likumdevējs tagad šo metodi kodificē, turklāt

76 — Skat. šo secinājumu 76.–78. punktu.

77 — Skat. attiecībā uz patērētāja jēdzienu Tiesas judikatūrā 1992. gada 16. janvāra spriedumu lietā C-373/90 *X* (*Recueil*, I-131. lpp., 15. un 16. punkts), 1998. gada 16. jūlija spriedumu lietā C-210/96 *Gut Springenheide* un *Tusky* (*Recueil*, I-4657. lpp., 31. punkts), 1999. gada 4. maija spriedumu apvienotajās lietās C-108/97 un C-109/97 *Windsurfing Chiemsee* (*Recueil*, I-2779. lpp., 29. punkts), 2000. gada 13. janvāra spriedumu lietā C-220/98 *Estée Lauder* (*Recueil*, I-117. lpp., 27. punkts), 2001. gada 21. jūnija spriedumu lietā C-30/99 Komisija/Īrija (*Recueil*, I-4619. lpp., 32. punkts), 2002. gada 24. oktobra spriedumu lietā C-99/01 *Linhart* un *Biffl* (*Recueil*, I-9375. lpp., 31. punkts), 2003. gada 8. aprīļa spriedumu lietā C-44/01 *Pippig Augenoptik* (*Recueil*, I-3095. lpp., 55. punkts), 2004. gada 12. februāra spriedumu lietā C-363/99 *Koninklijke KPN Nederland* (*Recueil*, I-1619. lpp., 77. punkts) un spriedumu lietā C-218/01 *Henkel* (*Recueil*, I-1725. lpp., 50. punkts), 2006. gada 9. marta spriedumu lietā C-421/04 *Matratzen Concord* (Krājums, I-2303. lpp., 24. punkts) un 2006. gada 19. septembra spriedumu lietā C-356/04 *Lidl Belgium* (Krājums, I-8501. lpp., 78. punkts).

saskaņā ar Tiesas judikatūru pārbaudes pienākumu tas uztic valsts tiesām un iestādēm. Šādi būtu jānovērš vienādas komercprakses veidu atšķirīgs novērtēšanas risks dažādās dalībvalstīs labvēlīgi lielākam tiesiskās drošības līmenim patērētājiem un konkurentiem [78].

103. Atsauce uz "samērā informētu, uzmanīgu un apdomīgu vidusmēra patērētāju" tiesiski ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai ievērotu atbilstošu līdzsvaru starp abiem mērķiem, ir jāizvirza atbilstoši lielas prasības 5. panta 2. punkta b) apakšpunkta faktisko apstākļu izpildei. Saskaņā ar to ne katra komercprakse var tikt uzskatīta par faktiskiem apstākļiem atbilstošu tādēļ vien, ka tā var ietekmēt pirkuma lēmumu. Drīzāk patērētājs no Kopienu tiesību viedokļa spēj saskatīt noteiktas komercprakses potenciālos draudus un atbilstoši saprātīgi rīkoties [79]. Tas ir konsekventi arī no tiesiskā regulējuma politikas viedokļa, ja nav vēlmes uzskatīt noteiktos apstākļos provocējošu, tomēr vispārēji par nekaitīgu atzītu reklāmas veidu jau kā negodīgu un tādējādi kā aizliedzamu [80].

104. Kā, manuprāt, pareizi paskaidro atbildētāja pamata prāvā [81], parasti mūsdienu vidusmēra patērētājs apzinās, ka reklāma un tirdzniecības veicināšana brīvas tirgus ekonomikas apstākļos mēģina iegūt klientus ne tikai ar preces cenas un kvalitātes palīdzību, bet gan ka liela daļa sola papildu priekšrocības. Tās var būt emocionāla rakstura, piemēram, reklāmas saistībā ar brīvības un neatkarības vai piederības noteiktai sociālai grupai sajūtu gadījumā, vai papildu priekšrocības, kurām ir saimniecisks raksturs, piemēram, balvas. Līdz ar to ir loģiski samērā informētam, uzmanīgam un apdomīgam patērētājam Kopienu

78 — Iepriekš 57. zemsvītras piezīmē minētais Abbamonte, G., 25. lpp., norāda uz to, ka Kopienu likumdevējs ar Direktīvu 2005/29 tagad kodificējot šo metodiku, kuru dažu dalībvalstu tiesas neesot piemērojušas. Autors uzskata, ka tādējādi tiek ierobežots risks, ka Eiropas Savienībā vienāda komercprakse tiktu novērtēta atšķirīgi, un tiek palielināta tiesiskā drošība. Līdzīgi arī iepriekš 38. zemsvītras piezīmē minētais Wiebe, A., 75. lpp., un Micklitz, H. W., "Das Konzept der Lauterkeit in der Richtlinie 2005/29/EG", *Droit de la consommation/Konsumentenrecht/Consumer law, Liber amicorum Bernd Stauder*, Bāzele, 2006, 311. lpp. Iepriekš 58. zemsvītras piezīmē minētais Weatherill, S., 135. lpp., paskaidro, ka, lai gan, ņemot vērā atšķirīgo patērētāju rīcību, šķiet māksligi atsaukties uz vidusmēra patērētāju, tomēr efektīvai, saskaņotai tiesiskā regulējuma sistēmā tas ir neizbēgami.

79 — Lecheler, H., "Verbraucherschutz", no: *Handbuch des EU-Wirtschaftsrechts* (izdevējs — Manfred Dauses), 2. sējums, Minhene, 2004, H. V, 27. punkts, 11. lpp., interpretē Tiesas judikatūru (minēta šo secinājumu 77. zemsvītras piezīmē) tādējādi, ka tiek ņemts vērā patērētājs, kurš principā rīkojas saprātīgi un apdomīgi un kurš spēj orientēties un patstāvīgi pieņemt lēmumus.

80 — Iepriekš 71. zemsvītras piezīmē minētais Maione, N., 1068. lpp., norāda, ka atbilstoši Kopienu likumdevēja vēlmei nedrīkst tikt aizliegta neviena komercprakse, kura ietekmē patērētāja pirkuma veikšanas rīcību, bet gan tikai tāda prakse, kura ir pretrunā profesionālai rūpībai, jo tā kropļo patērētāju lēmumu pieņemšanas brīvību.

81 — Skat. atbildētājas pamata prāvā rakstveida apsvērumu 10. lpp.

tiesībās paredzētā tiesiskā regulējuma ietvaros dot iespēju pieņemt lēmumu, vai tas preci iegādājas sakarā ar reklamētajām priekšrocībām vai sakarā ar tās kvalitāti vai pat zemo cenu [82].

Galu galā tas būtu uztverams kā aizbildnība pār patērētāju [83]. Vienlaicīgi tas nesamērīgi ierobežotu brīvu preču un pakalpojumu apriti. Šāds aizliegums pārsniegtu to, kas vajadzīgs, lai ievērotu gan patērētāju intereses, gan brīvu preču un pakalpojumu apriti.

— Starpsecinājums

105. Pieņēmums, kāds ir raksturīgs ikvienam principiālam aizliegumam ar likumu, ka ikviens saistītais preces un loterijas piedāvājums ir bīstams neatkarīgi no tā faktiskā draudu potenciāla, kā arī konkrētās sabiedrības daļas, kas ir tā adresāte, īpatnībām un tādēļ tas esot jāaizliedz, tomēr neatbilstu patērētāja modelim no Kopienu tiesību viedokļa.

106. Apkopojot ir jāsecina, ka *UWG* 9.a panta 1. punkta 1) apakšpunktā ietvertais saistīto piedāvājumu aizliegums tā Austrijas judikatūrā veiktajā šaurajā interpretācijā ir balstīts uz likumdošanas apsvērumu, kurš neatbilst Direktīvas 2005/29 prasībām.

82 — Šajā sakarā skat. arī iepriekš 39. zemsvītras piezīmē minēto Kucsko, G., 709. lpp., kurš šaubās par to, vai argumentiem, kuri bija 1929. gada Priekšrocību likuma (uz kura pamata galu galā ir pieņemts *UWG* 9.a panta 1. punkta 1) apakšpunkta balvu aizliegums) materiālu pamatā, šodien vēl ir izšķiroša nozīme. Patērētājs mūsdienās ir daudz kritiskāks un informētāks. Arī reklāmas joma pēdējos gadu desmitos esot būtiski izmainījusies. Patērētājs daudz lielākā mērā saskaras ar — noteikti ne vienmēr objektīvu — reklamēšanu un ir pie tās pieradis. Noteiktu preču zīmju "reputācija" tiekot saistīta ar asociācijām, kurām jau sen neesot nekā kopīga ar patiesajām preču īpašībām. No otras puses, patērētāju kritiskā novērtēšanas spēja ar pastāvošo objektīvo salīdzinošo pārbaužu publikāciju, ar apstiprinājuma zīmēm, ar kritiskiem patērētāju laikrakstiem utt. esot palielinājusies ne tikai attiecībā uz pārbaudītajiem produktiem, bet gan vispārēji. Līdz ar to patērētājs tagad drīzāk spēs novērtēt, vai viņš vēlas tikt "neobjektīvi pievilināts", vai arī viņam pamata preces cena ir par augstu. Balvas gadījumā tas turklāt iegūstot vairāk nekā nemateriālu "reputāciju", tas saņemot reālu preci vai pakalpojumu. Aizbildnieciskais arguments — vēlme aizsargāt patērētāju — mūsdienās vairs nav pārliecinošs.

107. Lai gan šis secinājums jau ir pietiekams, lai uz pirmo prejudiciālo jautājumu atbildētu apstiprinoši, turpmāk atbildot uz iesniedzējtiesas un Austrijas valdības apsvērumiem,

83 — Iepriekš 17. zemsvītras piezīmē minētais Heidinger, R., 46. lpp., un Wittmann, H., "EuGH: Zugabenverbot vor dem Fall?", *Medien und Recht*, 6/2008, 284. lpp., aplūko iesniedzējtiesas rīkojumā par prejudiciāla jautājuma uzdošanu izteiktās šaubas. Tie norāda, ka Direktīvas 2005/29 5. panta 2. punkta pamatā esošais rīcībspējīga patērētāja jēdziens liecina pret negodīguma pastāvēšanas pamata prāvā pieņēmumu. Tik plaša patērētāju aizsardzība esot pretrunā rīcībspējīga patērētāja mūsdienu jēdzienam, kuram principā ir jādod iespēja pieņemt savus saimnieciskos lēmumus, pamatojoties uz neobjektīviem apsvērumiem.

pakārtoti es pārbaudīšu strīdus tiesiskā regulējuma saderību ar citiem direktīvas 5. panta 2. punktā paredzētajiem nosacījumiem.

Profesionālās rūpības pārkāpums

— Tiesisko prasību atbilstība

108. Acīmredzama atšķirība no direktīvas prasībām ir saskatāma tajā, ka strīdus normā arī pēc šauras interpretācijas nekādi nav paredzēts direktīvas 5. panta 2. punkta a) apakšpunktā noteiktais būtiskais nosacījums attiecībā uz profesionālās rūpības pārkāpumu.

109. Šajā sakarā Austrijas valdība norāda, ka patiesībā strīdus tiesiskajam regulējumam pamatā ir raksturīga profesionālās rūpības prasība, jo šī tiesiskā regulējuma mērķis esot aizsargāt konkurenci no patērētāju atkarības no azartspēlēm ļaunprātīgas izmantošanas draudiem. Profesionālās rūpības ievērošana tiesai esot jāpārbauda katrā atsevišķā gadījumā atkarībā no profesijai raksturīgajām prasībām [84]. Šis apgalvojums ir jāsaprot tādējādi, ka strīdus valsts tiesiskais regulējums transponējot arī šo prasību, lai gan tas ir veikts, kompetentajai tiesai veicot koriģējošu interpretāciju.

110. Tomēr, ja šie apgalvojumi attiecībā uz valsts tiesībām nepārliecina, iesniedzējtiesa šajā sakarā skaidri norāda uz to, ka Austrijas tiesas atšķirībā no tā, kā tas ir iepriekš minētās būtiskas patērētāju rīcības ietekmēšanas prasības gadījumā [85], nevarot pārbaudīt, vai balvu pieteikšana, piedāvāšana vai nodrošināšana arī pēc būtības ir negodīga, jo tā ir pretrunā profesionālās rūpības prasībām [86]. Tādēļ iesniedzējtiesa šaubās par to, vai vispārējs balvu aizliegums šībrīža redakcijā varētu būt ar Direktīvu 2005/29 saderīgs.

— Starpsecinājums

111. Līdz ar to iesniedzējtiesas apsvērumi apstiprina manu uzskatu, ka *UWG* 9.a panta 1. punkta 1) apakšpunktā ietvertais saistīto

84 — Skat. Austrijas valdības rakstveida apsvērumu 47. punktu, 19. lpp.

85 — Skat. šo secinājumu 95. punktu.

86 — Skat. rīkojuma par prejudiciāla jautājuma uzdošanu 10. lpp.

piedāvājumu aizliegums neatbilst direktīvas prasībām arī saistībā ar 5. panta 2. punkta a) apakšpunktā paredzēto prasību. Tādējādi strīdus tiesiskajā regulējumā nav konstatējama neviena atbilstība 5. panta 2. punkta a) apakšpunktā paredzētajām tiesiskajām prasībām. Nav arī pierādīts, ka Austrijas godīgas konkurences tiesību normās pastāvētu cita prasība, kas atbilstu 5. panta 2. punkta a) apakšpunktā paredzētajām tiesiskajām prasībām.

112. Ņemot vērā faktu, ka tas jau ir pietiekami, lai konstatētu strīdus tiesiskā regulējuma nesaderību ar Direktīvas 2005/29 5. panta 2. punktu, es nesaskatu vajadzību turpināt pārbaudi, pamatojoties uz šo direktīvas normu.

c) Secinājums

113. Tāds valsts tiesiskais regulējums kā *UWG* 9.a panta 1. punkta 1) apakšpunkts tam piedēvētajā interpretācijā, kas nosaka principiālu saistīto piedāvājumu aizliegumu, neparedzot iespēju pietiekami ņemt vērā visus katra konkrētā gadījuma apstākļus, līdz ar to pēc savas būtības ir ierobežojošāks nekā Direktīvas 2005/29 noteikumi.

114. Šajā sakarā ir jākonstatē, ka *UWG* 9.a panta 1. punkta 1) apakšpunkts attiecas uz jomu, kas ir pakļauta pilnīgai saskaņošanai un uz kuru neattiecas Direktīvas 2005/29 3. panta 5. punkta pārejas noteikumi. Neviena no lietas dalībniecēm nav arī pierādījusi, ka strīdus valsts tiesiskais regulējums esot kvalificējams vienā no jomām, kas norādītas direktīvas preambulas devītajā apsvērumā [87]. Tāpat nav piemērojama direktīvas 3. panta 9. punkta izņēmuma norma.

115. *UWG* 9.a panta 1. punkta 1) apakšpunktā tā iepriekš aprakstītajā šaurajā interpretācijā paredzētais principiālais saistīto piedāvājumu aizliegums galu galā paplašina direktīvas I pielikumā ietverto izsmeļošo aizliegtas komercprakses veidu sarakstu, kas, ņemot vērā ar Direktīvu 2005/29 saistīto pilnīgo un maksimālo saskaņošanu, dalībvalstīm

87 — Kā iepriekš 21. zemsvītras piezīmē minētais Schuhmacher, W., 131. lpp., pareizi norāda, Direktīvas 2005/29 preambulas devītajā apsvērumā ir uzskaitīti noteikti ierobežojumi pilnīgai saskaņošanai. Vienlaicīgi izskatāmajā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu neviena no lietas dalībniecēm nav skaidri izklāstījusi, ka šie ierobežojumi ir piemērojami pamata prāvā. Aplūkojot objektīvi, šķiet, ka šajā gadījumā tas tā arī nav.

ir tieši aizliegts [88]. Vienpusēja šī saraksta paplašināšana no dalībvalstu puses, ņemot vērā, ka direktīvu var grozīt tikai saskaņā ar 5. panta 5. punktu, pārskatot pašu direktīvu, t.i., saskaņā ar EKL 251. pantā paredzēto koplēmuma procedūru, ir aizliegta.

116. Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, secinu, ka tāds valsts tiesiskais regulējums kā *UWG* 9.a panta 1. punkta 1) apakšpunktā ietvertais, neraugoties uz tā šauro interpretāciju, neatbilst Direktīvas 2005/29 prasībām.

Par Komisijas priekšlikuma regulai par tirdzniecības veicināšanas pasākumiem iekšējā tirgū atsaukšanu

117. Austrijas valdība daļu savu argumentu pamato ar atsevišķām Komisijas galu galā atsauktā priekšlikuma regulai par tirdzniecības veicināšanas pasākumiem iekšējā tirgū normām [89]. Tās cita starpā ietver tiesisko regulējumu attiecībā uz bezmaksas priekšrocību, balvu vai iespējas piedalīties konkursos un laimes spēlēs piedāvāšanu. Austrijas valdība domā, ka tā no šī priekšlikuma atsaukšanas var secināt, ka tiesiskā regulējuma joma, kura būtu bijusi aptverta ar priekšlikumu regulai par tirdzniecības veicināšanu, joprojām nav noregulēta un Direktīva 2005/29 to neaptverot.

118. Par iedarbību, kāda šī Komisijas priekšlikuma atsaukšanai ir uz tiesisko attieksmi pret saistītajiem piedāvājumiem, izsmeļošu viedokli izteicu jau savos secinājumus apvienotajās lietās *VTB-VAB* un *Galatea* [90] un lietā *Plus Warenhandelsgesellschaft* [91]. Iemesls tam bija Beļģijas un Vācijas valdību šajās lietās būtībā identiski formulētie argumenti. Šajos secinājumos es paskaidroju, kādēļ, manuprāt, nedz no Komisijas priekšlikuma regulai par tirdzniecības veicināšanas pasākumiem iekšējā tirgū, nedz no likumdošanas procesa ietvaros iesniegtajiem grozījumu priekšlikumiem nevar izdarīt secinājumu par Direktīvas 2005/29 interpretāciju.

88 — Iepriekš 57. zemsvītras piezīmē minētais Abbamonte, G., 21. lpp., norāda, ka dalībvalstis pašas nedrīkst papildināt Direktīvas 2005/29 I pielikumā ietverto aizliegtas komercprakses veidu sarakstu. Ja dalībvalstīm būtu atļauts to darīt, tā rezultātā tiktu apiets direktīvas mērķis panākt maksimālu tiesību aktu saskaņošanu, kas liegtu īstenot tiesiskās drošības mērķi. Iepriekš 14. zemsvītras piezīmē minētais Keirsbilck, B., 522. lpp., apraksta I pielikumā ietverto aizliegtas komercprakses veidu sarakstu kā izsmeļošu.

89 — Komisijas 2002. gada 15. janvāra Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par pārdošanas veicināšanu iekšējā tirgū, COM(2001) 546, galīgā redakcija.

90 — Minēts iepriekš 15. zemsvītras piezīmē, 90.–94. punkts.

91 — Minēts iepriekš 20. zemsvītras piezīmē, 106.–111. punkts.

119. Iepriekš minētais priekšlikums attiecas uz Kopienu tiesību normu, kura galu galā tomēr nekad nav stājusies spēkā un līdz ar to nekad nav kļuvusi par Kopienu tiesību sistēmas daļu. Tādējādi to nevar izmantot kā interpretācijas priekšmetu. Tas tā ir vēl jo vairāk tad, ja Komisija šo priekšlikumu, kā tas ir iepriekš minētā priekšlikuma regulai gadījumā, atsauc pēc pašas iniciatīvas. Jāatgādina, ka Komisijai ir iniciatīvas tiesības un tādējādi tai ir tiesības atsaukt savus priekšlikumus. Turklāt ir jāņem vērā, ka Padome un Parlaments attiecībā uz šiem priekšlikumiem likumdošanas procesa ietvaros var veikt daudz grozījumu, līdz ar to uz priekšlikumu kā palīglīdzekli interpretācijai var atsaukties tikai ierobežoti [92]. Līdz ar to par galīgo šādas regulas redakciju var tikai izteikt pieņēmumus. Tātad šāds priekšlikums nevar pamatot tiesisko paļāvību.

120. Dalībvalsts vēl jo vairāk nevar veiksmīgi atsaukties uz tiesisko paļāvību, ja tā lielā mērā bija iesaistīta abos likumdošanas procesos. Regulas un Direktīvas 2005/29 likumdošanas procesi daļēji norisinājās vienlaikus. Austrijas valdība kā vienas no Padomē pārstāvētās dalībvalsts likumīgā pārstāve atbilstoši piedalījās abos likumdošanas procesos un tādēļ vienmēr bija informēta par to attīstību. Tādēļ tā nevar likumīgi atsaukties uz savu nezināšanu par norisēm abos likumdošanas procesos.

121. Tiesa ir uzsvērusi Padomē pārstāvēto dalībvalstu valdību īpašo atbildību direktīvu transponēšanā. Ņemot vērā faktu, ka tās piedalās direktīvu sagatavošanas darbā, Tiesa secina, ka tām noteiktajā termiņā ir jāvar izstrādāt direktīvu īstenošanai vajadzīgos likumu tekstus [93].

122. Austrijas valdībai vēlākais brīdī, kad Komisijas priekšlikums tika atsaukts [94], nepieciešamības gadījumā bija jāizvērtē, ciktāl

92 — Skat. manu 2009. gada 29. oktobra secinājumu joprojām izskatāmajā lietā C-484/08 *Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Madrid* 83. punktu. Šajā sakarā skat. Riesenhuber, K., "Die Auslegung", no: *Europäische Methodenlehre*, Berlīne, 2006, 257. lpp., 31. punkts. Autors paskaidro, ka centrālā nozīme esot vēsturiskai Eiropas privāttiesību interpretācijai, kurā runa esot par priekšvēsturi un izcelsmes vēsturi. Ja interpretācijas mērķis ir noskaidrot likumdevēja vēlmi, tad vispirms esot jānosaka, kura vēlme ir izšķirošā. Demokrātiski leģitimētais likumdevējs esot tikai likumdošanas struktūras, ar kuru piekrišanu esot pieņemts tiesību akts. Turpretī dažādas struktūras esot tikai jāuzklausa, un arī Komisijai esot tikai iniciatīvas tiesības un iespēja atsaukt priekšlikumus; tās priekšlikumus likumdošanas procesa laikā var brīvi grozīt. Tiktāl, ciktāl nav pārņemti Komisijas priekšlikumi vai attiecīgi vēlmes, no tā katrā ziņā var (bet tas nav obligāti) izrietēt *a contrario* arguments.

93 — 1983. gada 1. marta spriedums lietā 301/81 Komisija/Beļģija (*Recueil*, 467. lpp., 11. punkts) un 2000. gada 23. novembra spriedums lietā C-319/99 Komisija/Francija (*Recueil*, I-10439. lpp., 10. punkts).

94 — Komisijas lēmums atsaukt savu priekšlikumu regulai tika publicēts OV 2006, C 64, 3. lpp. Katrā ziņā Komisija par šo lēmumu informēja jau savā 2005. gada 27. septembra paziņojumā "Likumdevēja vēl neizlemto tiesību aktu priekšlikumu izvērtēšanas rezultāts", COM(2005) 462, galīgā redakcija, 10. lpp.

Direktīvas 2005/29 materiālā piemērošanas joma attieksies arī uz jomām, kuras ietilpa plānotās regulas piemērošanas jomā. Šāda rīcība bija nepieciešama vēl jo vairāk tādēļ, ka atbilstoši sākotnējam plānam direktīvas mērķis bija, pirmkārt, ieviest vispārīgus papildu noteikumus Kopienas patērētāju tiesību aizsardzības jomā un, otrkārt, panākt dalībvalstu tiesību aktu attiecībā uz negodīgu komercpraksi pilnīgu saskaņošanu [95]. Ņemot vērā, ka regula tika atsaukta laikā, kad vēl nebija beidzies direktīvas transponēšanas termiņš, Austrijas likumdevējam, pielāgojot valsts tiesības, bija jāņem vērā šī informācija.

124. Līdz ar to šis arguments ir jānoraida.

5) Secinājumi

125. Kopvērtējumā ir jāsecina, ka pret strīdus valsts tiesiskā regulējuma saderību ar Direktīvas 2005/29 normām ir pirmām kārtām fakts, ka valsts tiesiskajam regulējumam, kurā ir izteikts principiāls aizliegums, ir tāda normatīvā struktūra, kura katrā atsevišķā gadījumā konkrētās komercprakses godīguma novērtējumu neļauj veikt tādā pašā apmērā, kā tas darīts direktīvā [97].

123. Nobeigumā ir jānorāda, ka Tiesa spriedumā apvienotajās lietās *VTB-VAB* un *Galatea* nav izskatījusi būtībā identiskos Beļģijas valdības argumentus, ar kuriem tā netieši ir norādījusi, ka šiem argumentiem nepiekrīt. Vēlāk tas tika apstiprināts spriedumā lietā *Plus Warenhandelsgesellschaft* [96].

126. Turklāt ir jāsecina, ka strīdus valsts tiesiskajā regulējumā, arī pamatojot to ar tādu šauru interpretāciju, kāda veikta Austrijas judikatūrā, nevar tikt saskatīta atbilstoša direktīvas 5. panta 2., 4. un 5. punkta normu interpretācija. Tas tā ir tādēļ, ka valsts tiesību likumiskie nosacījumi vai nu neatbilst direktīvas nosacījumiem attiecībā uz komercprakses kvalificēšanu kā negodīgu [komercpraksi], vai arī nevar tikt interpretēti saskaņā ar direktīvu.

95 — Tāpat arī iepriekš 18. zemsvītras piezīmē minētais Stuyck, J., 161. lpp., prezumē, ka dažām dalībvalstīm acīmredzami nebija skaidrs, ka atsauktā Komisijas priekšlikuma regulai tiesisko regulējumu par attiecībām starp tirgotāju un pircēju galu galā tomēr atkal nosaka Direktīva 2005/29 (ņemot vērā tās mērķi panākt pilnīgu saskaņošanu).

96 — Iepriekš 5. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *Plus Warenhandelsgesellschaft*, 33. punkts.

97 — Skat. šo secinājumu 76.–79. punktu.

127. Tā kā Direktīva 2005/29 nepieļauj tādu saistīto piedāvājumu aizliegumu, kāds ir paredzēts *UWG* 9.a panta 1. punkta 1) apakšpunktā, nav jāizskata jautājums par jebkādu pamattiesību pārkāpumu [98].

128. Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, uz pirmo prejudiciālo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2005/29 normas nepieļauj valsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru periodisko laikrakstu bezmaksas priekšrocību pieteikšana, piedāvāšana un nodrošināšana, kā arī citu preču un pakalpojumu bezmaksas priekšrocību, izņemot turpmāk norādītos izņēmumus, pieteikšana ir aizliegta, turklāt katrā atsevišķā gadījumā nav jāpārbauda šīs komercprakses maldinošais, agresīvais un citādi negodīgais raksturs, arī tad, ja šis tiesiskais regulējums attiecas ne tikai uz patērētāju tiesību aizsardzību, bet arī citiem mērķiem, kuri nav ietverti direktīvas materiālās piemērošanas jomā, piemēram, plašsaziņas līdzekļu daudzveidības saglabāšanu vai vājāko konkurentu aizsardzību.

129. Nobeigumā šajā sakarā ir jāatgādina, ka pretēji tam, kā, šķiet, uzskata iesniedzējtiesa [99], saskaņā ar Tiesas judikatūru [100] katrā ziņā no Kopienu tiesību viedokļa netiek prasīts, lai valsts tiesas prāvā starp privātpersonām nepiemērotu valsts tiesības, kuras nav ar direktīvu saderīgas.

C — Par otro prejudiciālo jautājumu

130. Otrais prejudiciālais jautājums, saprātīgi interpretējot, būtībā ir vērsts uz to, lai Tiesa konstatētu, vai konkrēta komercprakse noteiktos apstākļos, kurus iesniedzējtiesa acīmredzami uzskata par izpildītiem, var tikt uzskatīta par "negodīgu" Direktīvas 2005/29 5. panta 2. punkta izpratnē. Konkrēti, iesniedzējtiesa savos apsvērumos pieņem premisu, ka "ar laikraksta iegādi saistītā iespēja piedalīties laimes spēlē vismaz daļai konkrētās sabiedrības ir lai arī ne vienīgais, tomēr izšķirošais iemesls laikraksta iegādei".

98 — Skat. iepriekš 4. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu apvienotajās lietās *VTB-VAB* un *Galatea*, 67. punkts.

99 — Skat. rīkojuma par prejudiciāla jautājuma uzdošanu 2.2. punktu, 13. lpp. Tajā iesniedzējtiesa atbilstoši tās norādītajam uzskata, ka *UWG* 9.a panta 1. punkta 1) apakšpunktam "nebūtu priekšmeta" gadījumā, ja Tiesa uz pirmo prejudiciālo jautājumu atbildētu apstiprinoši.

100 — Attiecībā uz direktīvu horizontālo iedarbību skat. iepriekš 64. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā *Marleasing*, 6. punkts; iepriekš 64. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā *Faccini Dori*, 24. un nākamais punkts; 2000. gada 26. septembra spriedumu lietā C-443/93 *Unilever Italia* (*Recueil*, I-7535. lpp., 50. punkts). Attiecībā uz iespējamo Kopienu tiesisko prasību par valsts atbildību, ja valsts tiesību normas nevar tikt interpretētas saderīgi ar direktīvu, skat. 1996. gada 8. oktobra spriedumu apvienotajās lietās C-178/94, C-179/94 un no C-188/94 līdz C-190/94 *Dillenkofer* u.c. (*Recueil*, I-4845. lpp.), 1998. gada 24. septembra spriedumu lietā C-111/97 *EvoBus Austria* (*Recueil*, I-5411. lpp., 27. un 28. punkts) un 1999. gada 28. oktobra spriedumu lietā C-81/98 *Alcatel Austria* (*Recueil*, I-7671. lpp., 49. un 50. punkts).

Šis aspekts ir nozīmīgs pirmām kārtām, lai noskaidrotu jautājumu, vai konkrētajā gadījumā pastāv būtiska vidusmēra patērētāja saimnieciskās rīcības ietekmēšana saskaņā ar direktīvas 5. panta 2. punkta b) apakšpunktu.

131. Direktīvas 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā tiek skaidri norādīts, ka pirmām kārtām būtiski ir tas, kāda ir konkrētās komercprakses iedarbība uz vidusmēra patērētāja rīcību, kuru tā sasniedz vai uz kuras sasniegšanu tā ir vērsta. Šajā direktīvas normā līdz ar to ir ne tikai pārņemta Tiesas izstrādātā novērtēšanas metodika, bet tajā [šī metodika] ir precizēta tādējādi, ka tā direktīvā tiek pielāgota situācijām, kurās ir skartas specifisku grupu intereses [101]. Tiktāl, ciktāl konkrētā komercprakse ir adresēta konkrētai patērētāju grupai, noteicošais ir tas, vai šī komercprakse būtiski ietekmē šīs grupas vidusmēra locekļa saimniecisko rīcību vai var to būtiski ietekmēt. Šis novērtējums ir jāpamato ar šī vidusmēra patērētāja viedokli, turklāt cita starpā ir jāņem vērā viņa prasības un paredzamā reakcija [102].

132. Ņemot vērā, ka atbildētājas pamata prāvā tās laikrakstā publicētais aicinājums piedalīties loterijā acīmredzami parādījās vispārējā laikrakstā, nevis sporta laikrakstā, valsts tiesai ir jāpārbauda, ciktāl šis piedāvājums noteiktos apstākļos ir vērsts uz specifisku lasītāju grupu un līdz ar to ir piemērojams šis otrais pārbaudes kritērijs.

133. Neraugoties uz to, ir jāatgādina, ka, lai varētu konstatēt komercprakses negodīgumu 5. panta 2. punkta izpratnē, ir jābūt kumulatīvi izpildītiem a) un b) apakšpunktā paredzētajiem faktisko apstākļu nosacījumiem [103]. Izskatāmajā lietā būtu jāvar apstiprināt arī profesionālās rūpības prasību pārkāpumu. Jēdziens "profesionālā rūpība" direktīvas 2. panta h) punktā ir definēts kā "īpašas prasmes un rūpības līmenis, kādu var pamatoti sagaidīt tirgotāju izrādām pret patērētājiem un kurš ir samērīgs ar godīgu tirgus praksi un/vai vispārēju labas ticības principu tirgotāja darbības jomā". Vai pamata prāvā pastāv šāds pārkāpums, ir jāpārbauda valsts tiesai.

134. Līdz ar uz otro prejudiciālo jautājumu ir jāatbild, ka ar laikraksta iegādi saistītā iespēja piedalīties laimes spēlē nav negodīga komercprakse Direktīvas 2005/29 5. panta 2. punkta izpratnē tikai tādēļ vien, ka iespēja piedalīties vismaz daļai konkrētās sabiedrības ir lai arī ne vienīgais, tomēr izšķirošais iemesls laikraksta iegādei.

101 — Šajā sakarā arī iepriekš 57. zemsvītras piezīmē minētais Abbamonte, G., 25. lpp., runā par šīs novērtēšanas metodikas precizēšanu, modulējot to, ja tiek skartas specifisku grupu intereses.

102 — Iepriekš 57. zemsvītras piezīmē minētais Abbamonte, G., 25. lpp., sniedz piemērus šī tiesiskā regulējuma piemērošanai. Ja komercprakse ir adresēta noteiktai patērētāju grupai, piemēram, bērniem vai raķešu tehniķiem, tad ir jāņem vērā šīs grupas vidusmēra locekļa uztvere. Rotaļlietu reklāmas bērniem paredzēta raidījuma ietvaros gadījumā, pēc autora domām, tiek ņemtas vērā mērķa grupas vidusmēra bērna vēlmes un paredzamā reakcija un nevar tikt ņemtas vērā tādas vēlmes un reakcija, kāda var būt izņēmuma kārtā nenobriedušam bērnam.

103 — Skat. šo secinājumu 93. punktu.

VII — Secinājumi

135. Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, ierosinu Tiesai uz *Oberste Gerichtshof* uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem atbildēt šādi:

1) Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 11. maija Direktīvas 2005/29/EK, kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem un ar ko groza Padomes Direktīvu 84/450/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/7/EK, 98/27/EK un 2002/65/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 2006/2004 ("Negodīgas komercprakses direktīva"), normas ir interpretējamas tādējādi, ka tās nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu kā *UWG* 9.a panta 1. punkta 1) apakšpunkts, saskaņā ar kuru periodisko laikrakstu bezmaksas priekšrocību pieteikšana, piedāvāšana un nodrošināšana, kā arī citu preču un pakalpojumu bezmaksas priekšrocību, izņemot turpmāk norādītos izņēmumus, pieteikšana ir aizliegta, turklāt katrā atsevišķā gadījumā nav jāpārbauda šīs komercprakses maldinošais, agresīvais un citādi negodīgais raksturs, arī tad, ja šis tiesiskais regulējums attiecas ne tikai uz patērētāju tiesību aizsardzību, bet arī citiem mērķiem, kuri nav ietverti direktīvas materiālās piemērošanas jomā, piemēram, plašsaziņas līdzekļu daudzveidības saglabāšanu vai vājāko konkurentu aizsardzību;

2) ar laikraksta iegādi saistītā iespēja piedalīties laimes spēlē nav negodīga komercprakse Direktīvas 2005/29 5. panta 2. punkta izpratnē tikai tādēļ vien, ka iespēja piedalīties vismaz daļai konkrētās sabiedrības ir lai arī ne vienīgais, tomēr izšķirošais iemesls laikraksta iegādei.